

VILKAVIŠKIO RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ATLIEKŲ PREVENCIJOS
IR TVARKYMO
2021–2027 METŲ
PLANAS

TURINYS

1. ĮVADAS	6
2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	8
3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	10
3.1. Vilkaviškio rajono savivaldybė	10
3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra.....	11
3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas.....	13
3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas	13
3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas.....	14
3.3.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas.....	15
3.4. Komunalinių atliekų susidarymas	16
3.5. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei komunalinių atliekų tvarkymas .	17
3.5.1. MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai	17
3.5.2. Pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo priemonės ir šių atliekų tvarkymas	18
3.5.3. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (DGASA) ir atliekų tvarkymas	22
3.5.4. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei šių atliekų tvarkymas	25
3.6. MKA surinkimas ir rūšiavimas	28
3.7. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne.....	31
3.8. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis.....	32
3.9. Šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma tvarkymas.....	32
3.10. Visuomenės švietimas ir informavimas	33
4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS	34
VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA	42
5. VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	43
5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	44
5.2. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	49
6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS	71
6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	71
6.2. Infrastruktūros plėtra.....	73
7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS	78

8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI.....	80
PRIEDAI	87

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. Marijampolės regionas ir Vilkaviškio rajono savivaldybė	10
2 pav. Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo.....	11
3 pav. Komunalinių atliekų susidarymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, t/metus.....	16
4 pav. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Vilkaviškio rajono savivaldybėje, t/metus.....	17
5 pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje	20
6 pav. Antrinių žaliavų surinkimas vienam gyventojui Vilkaviškio rajono savivaldybėje , kg/metus	21
7 pav. Tvarkomų DGASA atliekų kiekiai Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2018–2020 m.....	23
8 pav. Vienam gyventojui surenkamų DGASA atliekų kiekio pokytis savivaldybėje.....	24
9 pav. Žaliųjų atliekų tvarkymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, tonos	26
10 pav. Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai, tonos	29
11 Pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų išskyrimas Marijampolės MBA, tonos	29
12 pav. Vilkaviškio rajono savivaldybės MKA morfologijos tyrimų rezultatai, procentai.....	30
13 pav. Marijampolės regioniname sąvartyne šalinamos atliekos, 2014–2020 m., tonos	32
14 pav. Šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma susidarymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, tonos.....	33
15 pav. KA tvarkymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje	35
16 pav. Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	49
17 pav. Marijampolės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas.....	49
18 pav. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai	50
19 pav. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai	50
20 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas	77

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Individualių vieno-dviejų būtų namų pasiskirstymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, 2020 m.	10
3 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje pagal veiklas 2020 m., proc.	14
3 lentelė. Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Vilkaviškio rajono savivaldybėje, 2020 m.	18
4 lentelė. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių pokytis Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2016–2020 m.	19
5 lentelė. Individualus AŽ ir PA surinkimo konteinerių kiekis Vilkaviškio rajono savivaldybėje, 2020 m.	19
6 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje 20	

7 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas vienam gyventojui Vilkaviškio rajono savivaldybėje	21
8 lentelė. Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis pagal savivaldybes (tonomis)	22
9 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės DGASA, 2020 m.	23
10 lentelė. Papildančias sistemas eksploatuojančios įmonės Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2020 m.	24
11 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybėje ŽAKA, 2020 m.	25
12 lentelė. Pagaminamo komposto kiekiai Vilkaviškio rajono savivaldybės ŽAKA 2018-2020 m., tonos	26
13 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Vilkaviškio rajono savivaldybėje	26
14 lentelė. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis, tonos.....	28
15 lentelė. Biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkomos atliekos, tonos.....	30
16 lentelė. Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojui kg/metus, 2020 m.	31
17 lentelė. Bendri ir Vilkaviškio rajono savivaldybės regioniname sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus	31
18 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas	36
19 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai	39
20 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	40
21 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	44
22 lentelė. VAPTP uždaviniai.....	45
23 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai	46
24 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP	47
25 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Vilkaviškio rajono savivaldybėje.	72
26 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2023–2027 m., t.	72
27 lentelė. Bioskaidžių atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje	73
28 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje	74
29 lentelė. Tekstilės konteinerių poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje.	74
30 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Vilkaviškio rajono savivaldybėje	78
31 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	80
32 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonių stebėseną	82

VARTOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksploatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIA	Gamintojų ir importuotojų asociacija
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
PA	Pakuotės atliekos
AAD	Aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
MAATC	UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007–2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolatos besivystanti sistema, kurios sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai ir Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti ir patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingų iššūkių atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms ir šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Jos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu ir nuolatos kintančios dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas ir įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą rajone, buvo parengtas Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas.

Pagrindinis Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti Vilkaviškio rajono savivaldybės ir Marijampolės regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus, atitinka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Kitas prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir, tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti atitinka VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą, patvirtintą Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. B-TS-1236 ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduotims įgyvendinti reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021–2027 m. periodui.

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- **Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2018– 2020 (2021) metus;**
- **UAB MAATC pateiktais ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Marijampolės regiono ir Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);**
- **Duomenimis, surinktais darbinių susitikimų su Marijampolės regiono plėtros taryba ir Vilkaviškio rajono savivaldybe metu.**

Ataskaitoje analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus, o prieduose pateikiami visi skelbiami statistiniai duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, o tai neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione bei savivaldybės teritorijoje. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas ir pagrindines išvadas, Plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Vilkaviškio rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į rajono gyventojų, UAB MAATC ir įmonių siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose, vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d., 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

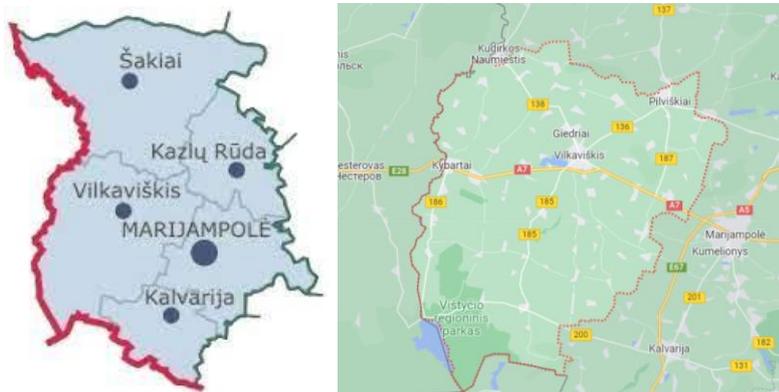
- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 217);
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;

- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. Nr. 967;
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- 2022–2030 metų Regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“;
- Marijampolės regiono plėtros planas 2014-2020 metams, patvirtintas Marijampolės regiono plėtros tarybos 2013 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. 51/8S-46 „Dėl Marijampolės regiono plėtros plano 2014–2020 metams patvirtinimo“;
- 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros planas, patvirtintas 2023 m. vasario 9 d. Marijampolės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. S-1 „Dėl 2022–2030 m. Marijampolės regiono plėtros plano patvirtinimo“.

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Vilkaviškio rajono savivaldybė

Vilkaviškio rajono savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas pietvakarių Lietuvoje, pasienyje su Lenkija ir Karaliaučiaus sritimi. Administracinis centras – Vilkaviškis. Rajono plotas – 1259 km². Savivaldybės teritorijoje yra 3 miestai – Kybartai, Vilkaviškis ir Virbalis, 5 miesteliai – Bartninkai, Gražiškiai, Keturvalakiai, Pilviškiai ir Vištytis ir 384 kaimai. Tai antra pagal gyventojų skaičių savivaldybė Marijampolės regione.

1 pav. Marijampolės regionas ir Vilkaviškio rajono savivaldybė

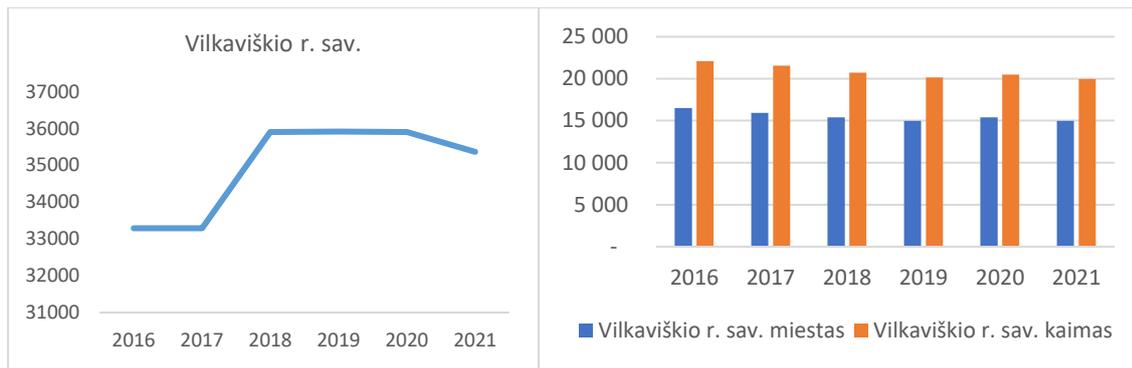
Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2021 m. sausio 1 d. gyveno 35 368 gyventojai (apie 25 proc. Marijampolės regiono gyventojų), nuo 2016 m. gyventojų skaičius sumažėjo apie 8 proc. (2016 m. gyventojų skaičius siekė 38 595).

1 lentelė. Individualių vieno-dviejų būtų namų pasiskirstymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, 2020 m.

Turto objekto savivaldybė	Turto objekto vietovės tipas	Turto objektų skaičius
Vilkaviškio raj. sav..	Kaimas	5 983
	Miestas, miestelis	4 661

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vilkaviškio rajono savivaldybėje 57 proc. rajono gyventojų gyvena kaimo vietovėse ir valdo daugiau kaip pusę visų esamų individualių namų valdų.

2 pav. Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarančių mišrių komunalinių atliekų surinkimo, pervežimo į regioninius MBA įrenginius ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buitinių atliekų, didelio gabarito ir kitų naudoti tinkamų atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų specifinių, panaudoti ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų, šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja tvarkymo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos pavestos teikti savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti. Savivaldybės turi teisę pavesti savivaldybės ar savivaldybių įsteigtai įmonei vykdyti atliekų tvarkymo funkcijas.

Vilkaviškio rajono savivaldybė atlieka šias pagrindines komunalinių atliekų tvarkymo organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- tvirtina įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- kontroliuoja UAB MAATC veiklą;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą.

Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- buityje susidarančių antrinių žaliavų, pakuočių atliekų;
- buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- buityje susidarančių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- tekstilės atliekų;
- buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- statybos ir griovimo atliekų;
- buityje susidarančių pavojingų atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti;
- kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Savivaldybių administracijos rengia, o tarybos tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus ir atliekų tvarkymo taisykles. Savivaldybių atliekų tvarkymo plano sprendimai, užduotys ir priemonės suderinamos su regioniniu atliekų tvarkymo planu ir turi atitikti Valstybinio atliekų tvarkymo planavimo dokumento nuostatas. Siekiant užtikrinti sėkmingai organizuoti atliekų tvarkymo sistemą, Vilkaviškio rajono savivaldybės taryba 2015 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. B-TS-1236 patvirtino Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014-2020 metams, o 2016 metų gruodžio 23 d. Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B-TS-609 „Dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtino komunalinių atliekų tvarkymo taisykles.

Vykdamas Europos Sąjungos ISPA fondo reikalavimą sukurti bendrą kooperuotą naudos gavėją ir siekiant užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams, Marijampolės regiono savivaldybės 2002 m. pasirašiusius Jungtinės veiklos sutartį įsteigė Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centrą – UAB MAATC. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre bendrovė įregistruota 2003 m. sausio 16 d.

UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centro steigėjai ir akcininkai yra visos penkios Marijampolės apskrities savivaldybės:

- **Kalvarijos savivaldybė, 8 %**
- **Kazlų Rūdos savivaldybė, 8 %**
- **Marijampolės savivaldybė, 37 %**
- **Šakių rajono savivaldybė, 20 %**
- **Vilkaviškio rajono savivaldybė, 27 %**

Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos patvirtinta koncesijos sutartimi buvo pavesta UAB MAATC organizuoti Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijoje viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi. UAB MAATC vykdo šias pagrindines funkcijas komunalinių atliekų tvarkymo srityje:

- organizuoja ir plėtoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;
- vykdo komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėseną;
- organizuoja įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą iš atliekų turėtojų surinkimą;
- organizuoja senų sąvartynų uždarymą ir jų priežiūrą;
- vykdo visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą;
- organizuoja ir vykdo viešųjų pirkimų konkursus komunalinių atliekų tvarkymo operatoriams parinkti;
- vykdo visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą.

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Vilkaviškio rajono savivaldybės ir Marijampolės regione įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos ir komunalinių atliekų sistemos administravimo) sąnaudas. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių – įmokų už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

UAB MAATC 2017 m. lapkričio 30 d. pasirašė projekto finansavimo ir administravimo sutartį Nr. 05.2.1-APVA-R-008-41-0001/2017/474 su Aplinkos projektų valdymo agentūra dėl projekto „Marijampolės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ priemonės Nr. 05.2.1-APVA-R-008 finansavimo. Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia – 2017 m. lapkričio 30 d., planuojama projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2023 m. rugsėjo 30 d.

Investicinio projekto tikslas – Marijampolės regiono savivaldybėse plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo infrastruktūrą, sukurti atliekų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą (siekiamas rodiklis – sukurti 8155 t/metus pajėgumai).

Projekto įgyvendinimo metu vykdoma veikla:

- **Konteinerinių aikštelių įrengimas ir konteinerių įsigijimas;**
- **Didelių gabaritų atliekų surinkimo naujų aikštelių įrengimas (Vilkaviškio r. savivaldybėje 1 vnt.) ir esamos aikštelės atnaujinimas, pritaikant jas atliekų paruošimui naudoti pakartotinai;**
- **Konteinerių įsigijimas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėms;**
- **Kompostavimo dėžių individualioms valdoms plėtra;**
- **Visuomenės informavimas atliekų tvarkymo klausimais.**

2020 m. pabaigoje buvo galutinai suderinti konteinerių aikštelių sąrašai su savivaldybės administracija ir parengti aikštelių projektai. Viso Marijampolės regione bus įrengtos 671 antžeminės konteinerių aikštelės, pagerintos atskiro antrinių žaliavų, pakuotės atliekų ir tekstilės surinkimo sąlygos: bus didesnis tokių aikštelių prieinamumas, padidinti konteinerių

tūriai. Įrengus tvarkingas konteinerių aikšteles, pagerės bendras gyvenamųjų vietovių vaizdas, mažinama vizualinė tarša. Priėjimas prie aikštelių bus pritaikytas žmonėms su negalia.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, Regiono savivaldybių nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Vilkaviškio rajono savivaldybės įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki regioninio sąvartyno sąnaudos;
- Įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą administravimo sąnaudos;
- Atskiro komunalinių atliekų srautų surinkimo sąnaudos;
- Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (infrastruktūros – DGASA ŽAKA, MBA eksploatacijos ir kt. sąnaudos);
- Atliekų šalinimo sąvartyne veiklos sąnaudos;
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos;
- UAB MAATC administracinės sąnaudos.

Didžiąją dalį visų sąnaudų sudaro mišrių komunalinių atliekų surinkimo, apdorojimo ir šalinimo sąnaudos. Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami duomenys apie atliekų tvarkytojų kaštų atliekų tvarkymo veikloje pasiskirstymą 2020 m.

2 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje pagal veiklas 2020 m., proc.

Savivaldybė	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, %	Mišrių komunalinių atliekų apdorojimo ir šalinimo sąnaudos, %	Į mišrias komunalines atliekas patekusių antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų atskyrimo nuo mišrių komunalinių atliekų ir kitos tvarkymo sąnaudos, %	DGASA aikštelių eksploataavimo sąnaudos %	Kompostavimo aikštelių eksploataavimo sąnaudos, %	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros atnaujinimo sąnaudos, %surinkimo ir (ar) tvarkymo sąnaudos, %	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos %
Vilkaviškio raj. sav.	21,00	15,00	24,00	7,00	5,00	5,00	18,00

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybė

Reikia pažymėti, kad regioninės sąnaudos Marijampolės regione visoms savivaldybės yra nustatytos vienodos. 2020 metais vidutiniai komunalinių atliekų tvarkymo kaštai vienam namų ūkiui Vilkaviškio rajono savivaldybėje (apie 53,88 EUR/metus) sudarė mažiau kaip 1

proc. vidutinių disponuojamų namų ūkio pajamų regione, kurios sudaro apie 11 484 EUR/metus¹.

3.3.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- **„Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;**
- **„Proporcingumo“ principas teigia, kad apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas atliekų turėtojo susidarančiam atliekų kiekiui;**
- **„Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.**

Remiantis minėtais principais ir vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 71, savivaldybės nustato vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Nustatant šiuos dydžius, apskaičiuojamos pastovios ir kintamos būtiniosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamojo turto objektas (objektų rūšių sąrašą nustato Aplinkos ministerija). Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2016-12-23 Nr. sprendimu B-TS-610 „Dėl įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą Vilkaviškio rajono savivaldybėje dydžio nustatymo metodikos, susikaupimo normų ir įmokų už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymo dydžių Vilkaviškio rajono savivaldybėje patvirtinimo“ buvo patvirtinti įmokos dydžiai ir taikymas.

Iki 2016 m. gruodžio 31 d. UAB MAATC įkurtas Klientų aptarnavimo skyrius buvo atsakingas už Marijampolės regiono atliekų turėtojų aptarnavimą bei administravo savivaldybių vietinę rinkliavą, vykdydamas šias vietinės rinkliavos administravimo procedūras: vietinės rinkliavos mokėtojų registro kūrimą ir tvarkymą, vietinės rinkliavos dydžio apskaičiavimą, vietinės rinkliavos surinkimo organizavimą, vietinės rinkliavos mokėjimo kontrolę. Nuo 2017 m. sausio

¹ <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=24c7a9a2-04af-48a6-9929-3c36520b1978#/>

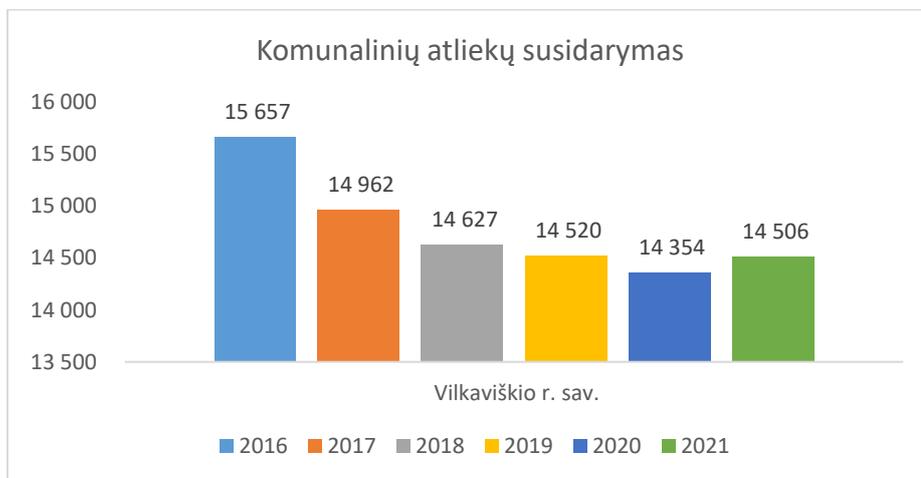
1 d. savivaldybių vietinė rinkliava už atliekų tvarkymą panaikinta, todėl šiuo metu Klientų aptarnavimo skyrius vykdo atliekų turėtojų duomenų, reikalingų įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą apskaičiavimui, rinkimą ir tikslinimą, tvarko atliekų turėtojų registrą bei teikia duomenis reikalingus rinkliavos skolų išieškojimui. Klientų aptarnavimo skyrius taip pat sudaro komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo sutartis su atliekų turėtojais, organizuoja atliekų surinkimo priemonių suteikimą, prižiūri ir kontroliuoja Marijampolės regioninės atliekų tvarkymo sistemos vežėjus, kaip jie vykdo atliekų surinkimą, vežimą visoje Marijampolės apskrityje bei atliekų turėtojus – kaip jie laikosi teisės aktų, reglamentuojančių atliekų tvarkymą, nuostatų.

Pagal Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą gaminių ar pakuočių, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymas yra gamintojų ir importuotojų pareiga, įskaitant ir infrastruktūros diegimą, todėl išlaidos, susijusios su šių atliekų tvarkymu, neįtrauktos į įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą.

3.4. Komunalinių atliekų susidarymas

Aplinkos apsaugos agentūros (AAA) valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

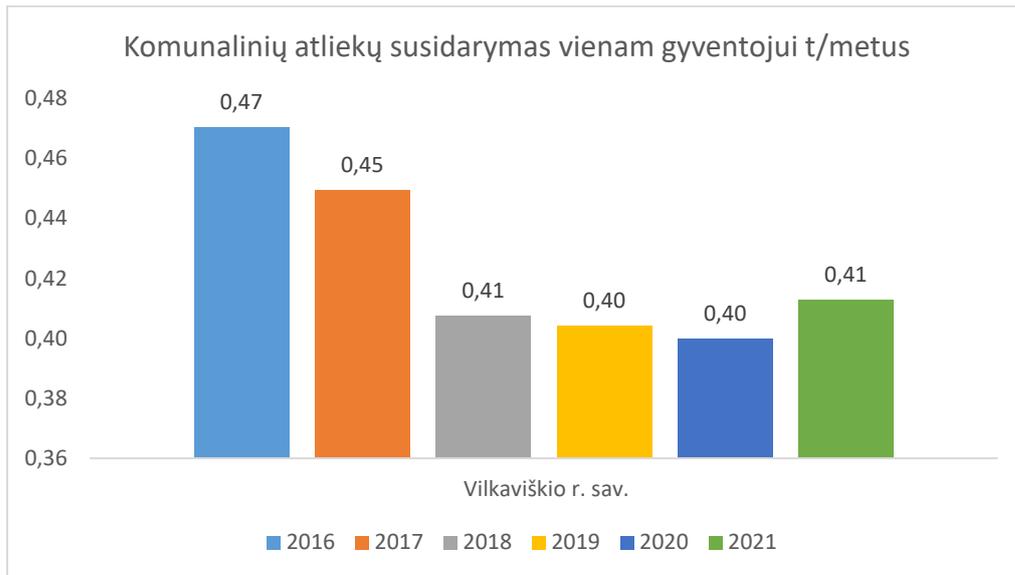
AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Marijampolės regiono savivaldybėse susidarė beveik 55 tūkst. tonų komunalinių atliekų (2021 m. šių atliekų susidarė jau 59 tūkst. tonų), iš kurių Vilkaviškio rajono savivaldybėje apie 14 tūkst. tonų (daugiau kaip 24 proc. iš visų susidarantių atliekų Marijampolės regione). Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

3 pav. Komunalinių atliekų susidarymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, t/metus

Šaltinis: AAA duomenys

Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo beveik 1,5 tūkst. tonų – nuo 15,6 tūkst. tonų 2016 m. iki 14,3 tūkst. tonų 2020 m. (neskaitant momentinio atliekų padidėjimo iki 14,5 tūkst. tonų 2021 metais). Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su nesmarkiai mažėjančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja. Vidutiniškai rajone komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui sumažėjo 7 kg / asmeniui, kas iš dalies susiję su atliekų prevencija, sumažėjusiu vartojimu, bei atliekų tvarkymu susidarymo vietoje (namudinis kompostavimas) bei užstato sistema.

4 pav. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Vilkaviškio rajono savivaldybėje, t/metus

Šaltinis: AAA duomenys

3.5. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei komunalinių atliekų tvarkymas

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus ir dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Vilkaviškio rajono savivaldybėje bei Marijampolės regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius ir leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

3.5.1. MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas Vilkaviškio rajono savivaldybėje teikia viešųjų konkursų būdu parinkti komunalinių atliekų vežėjai.

3 lentelė. Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Vilkaviškio rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Vykdoma veikla									
		Mišrių komunalinių atliekų surinkimas	Buityje susidarantių pavojingų atliekų surinkimas	Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas	Popieriaus surinkimas	Stiklo surinkimas	Plastiko surinkimas	Didžiųjų atliekų surinkimas	Statybos ir griovimo atliekų surinkimas	EEJ atliekų surinkimas	Padangų atliekų surinkimas
Vilkaviškio raj. sav.	UAB "Ecoservice"	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybė

Mišrios komunalinės atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal sutartyse numatytus ir su atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi suderintus grafikus, kurie skelbiami atliekų tvarkytojų ir sistemos administratoriaus tinklapiuose. MKA surenkamos naudojant įvairių talpų surinkimo konteinerius (nuo 0,08 iki 2,5 m³). Už konteinerių (tiek individualių, tiek bendro naudojimo) tiekimą atliekų turėtojams atsakingi MKA tvarkytojai sutartyse nurodytomis sąlygomis, o konteinerines aikšteles įrengia atliekų tvarkymo sistemos administratorius. Komunalinių atliekų vežėjai teikia ne tik mišrių komunalinių atliekų, surinkimo paslaugą, įskaitant bendro naudojimo konteinerių dezinfekavimą, bet ir apvažiavimo būdu teikia didelių gabaritų, buityje susidarantių pavojingųjų atliekų, EEJ atliekų surinkimo paslaugą.

3.5.2. Pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo priemonės ir šių atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams 246.1 straipsnio reikalavimais, savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi šių reikalavimų (VATP 246.2 straipsnis):

- savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Antrinių žaliavų surinkimo aikštelių schema Vilkaviškio rajono savivaldybėje buvo patvirtinta savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 metų lapkričio 14 d įsakymu Nr. B-IV-1257 "Dėl

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių išdėstymo vietų sąrašo ir schemų patvirtinimo”.

Vilkaviškio rajono savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerių aikštelėms – savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojams, yra įgyvendinti, o 2020 m. viena antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 317 gyventojų, tačiau antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerių aikštelių plėtrą sodų bei garažų bendrijose reiktų numatyti kito planavimo laikotarpiui.

4 lentelė. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių pokytis Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2016–2020 m.

Savivaldybė	2016	2020
Vilkaviškio raj. sav.		
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	113	113
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	295	317

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybė

Siekiant įgyvendinti VATP 2014–2020 m. antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo uždavinius – iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (VATP 230.3. straipsnis) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti (VATP 230.4 straipsnis), individualių namų savininkai buvo aprūpinami 120–240 l talpos individualiais konteineriais stiklo atliekoms ir pakuočių, popieriaus, plastiko atliekoms surinkti. Vilkaviškio rajono savivaldybėje buvo išdalinta 11 tūkst. tokių konteinerių. Šiuos konteinerius aptarnauja įmonės, pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis sutartyse nurodytu dažnumu - UAB „Ecoservice“. UAB MAATC su licencijuotomis gamintojų importuotojų organizacijomis VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“, VŠĮ „Žalioji taška“, ir VŠĮ „Gamtos ateitis“ yra pasirašiusios bendradarbiavimo sutartis dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamo surinkimo, vežimo bei paruošimo naudoti organizavimo visose Marijampolės regiono savivaldybėse. Vadovaujantis šiomis sutartimis, komunalinių atliekų vežėjai.

5 lentelė. Individualus AŽ ir PA surinkimo konteinerių kiekis Vilkaviškio rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė	Individualių namų skaičius	Individualaus naudojimo antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, vnt.	Individualaus naudojimo stiklo pakuotės konteineriai, vnt.	Aprūpinimas, %
Vilkaviškio rajono sav.	10859	11001	11100	100%

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybė

Vilkaviškio rajono savivaldybėje visi individualių namų savininkai (100 proc. visų namų savininkai) yra aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 317

gyventojų, todėl laikoma, kad savivaldybės gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis, atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas ir pakuotės atliekas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatyta grafiką, kuris skelbiamas atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus – UAB MAATC internetinėje svetainėje.

5 pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje

2020 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sudarė 1 649 tonas, neskaitant juridinių asmenų bei per užstato sistemą surenkamas atliekas ir antrines žaliavas. Vertinant 2018–2020 m. duomenis matyti, kad antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimas išaugo beveik 30 proc., labiausiai augo plastiko ir plastikinių pakuočių surinkimas.

6 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Metai	Frakcija	Vilkaviškio raj. sav
2018	Popieriaus ir kartono pakuotė	339
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	594
	Stiklas	417
	Metalas	68
	Viso savivaldybėje	1 417
2019	Popieriaus ir kartono pakuotė	551
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	429
	Stiklas	599
	Metalas	70
	Viso savivaldybėje	1 649
2020	Popieriaus ir kartono pakuotė	538
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	452
	Stiklas	578

	Metalas	82
	Viso savivaldybėje	1 650

Šaltinis: Vilkaviškio rajono savivaldybė

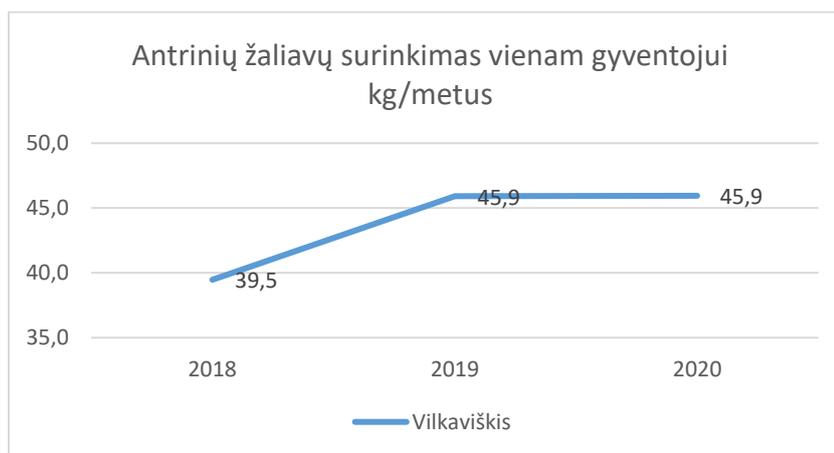
Vidutiniškai savivaldybėje surenkama apie 45 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus, ir šis kiekis savivaldybėje kiekvienais metais yra didėjantis.

7 lentelė. Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimas vienam gyventojui Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Metai	Frakcija	Vilkaviškio raj. sav. kg/asmeniui/metus
Kg /kg2018	Popieriaus ir kartono pakuotė	9,4
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	16,5
	Stiklas	11,6
	Metalas	1,9
	Viso	39,5
2019	Popieriaus ir kartono pakuotė	15,3
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	11,9
	Stiklas	16,7
	Metalas	1,9
	Viso	45,9
2020	Popieriaus ir kartono pakuotė	15,0
	Plastikinė (kartu su PET) pakuotė	12,6
	Stiklas	16,1
	Metalas	2,3
	Viso	45,9

Šaltinis: AAA duomenys

Tokiems nemažiams surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekiams įtakos turi įdiegta infrastruktūra.

6 pav. Antrinių žaliavų surinkimas vienam gyventojui Vilkaviškio rajono savivaldybėje, kg/metus

Nuo 2016 m. Lietuvoje veikia vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistema, taip kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinį gėrimų pakuočių. Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2020 m. buvo surinkta daugiau kaip 224 t pakuočių arba vidutiniškai apie 7 kg vienam asmeniui savivaldybėje.

8 lentelė. Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis pagal savivaldybes (tonomis)

Metai	Pakuotė	Vilkaviškio raj. sav.
2018	PET	122,0
	Metalinės	34,4
	Stiklinės	47,5
	Viso savivaldybėje	203,8
2019	PET	123,3
	Metalinės	38,5
	Stiklinės	55,4
	Viso savivaldybėje	217,2
2020	PET	120,9
	Metalinės	40,8
	Stiklinės	63,1
	Viso savivaldybėje	224,8

Šaltinis: Užstato sistemos administratorius

Įvertinus Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 2000 t, arba apie 52 kg, vienam asmeniui. Reikia atkreipti dėmesį, kad per užstato sistemą daugiausia surenkama PET pakuočių bei stiklo pakuotės.

3.5.3. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (DGASA) ir atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis), o komunalinių atliekų tvarkymas turi būti taip organizuojamas, kad atliekas skatintų paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Savivaldybės privalo užtikrinti galimybes:

- atiduoti buityje susidarančias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;
- atiduoti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų, akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų;
- atiduoti buityje susidarančias pavojingąsias atliekas.

Šiuo metu Vilkaviškio rajono savivaldybėje veikia dvi DGASA, kurias nuo 2018 m. eksploatuoja UAB MAATC. Vėlesniais metais atliekų tinkančių panaudoti ar perdirbti kiekio didinimui šios aikštelės buvo rekonstruotos, įrengiant patalpas, kuriose vykdoma tolimesniam panaudojimui tinkamų daiktų perdavimas gyventojams ar labdaros organizacijoms. Šiose patalpose rajono gyventojai gali pristatyti dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, o kiti

gyventojai neatlygintinai pasiimti. Kiekvienais metais ši veikla tampa vis populiarsnė, vis daugiau žmonių naudojami šia paslauga.

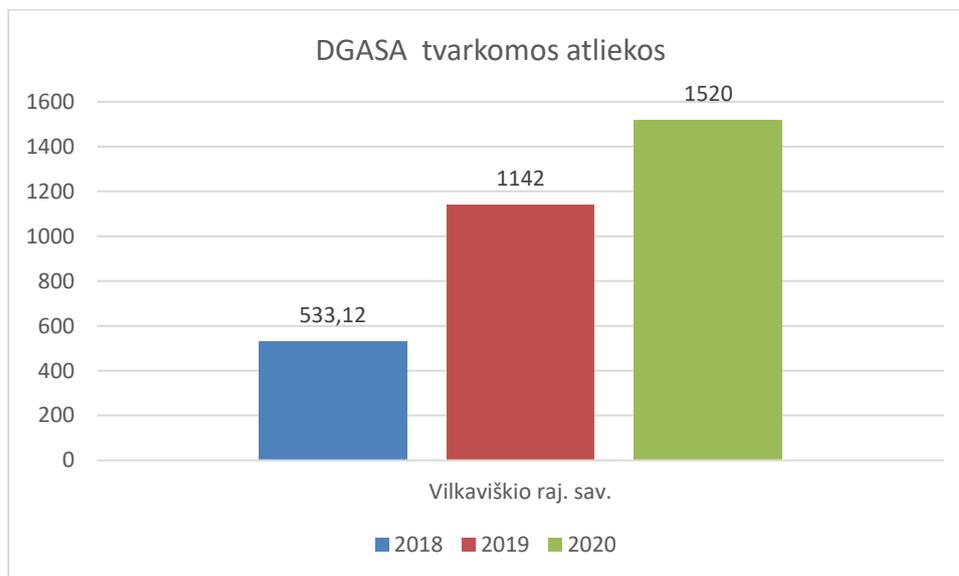
Atliekų priėmimo tvarka, priimamos atliekos DGASA, darbo valandos viešai skelbiamos UAB MAATC interneto svetainėje (<https://www.dgasa-zaka.org/>).

9 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės DGASA, 2020 m.

DGASA	Adresas	Plotas, ha	Didžiausias vienu metu laikyti bendras atliekų kiekis, įskaitant pavojingas atliekas, t/ m
Vilkaviškio	Šiaurės g. 46, Vilkaviškis	0,2500	5 594
Kybartų	J.Biliūno g. 14C, Kybartai, Vilkaviškio raj. sav.	0,3335	2 200

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

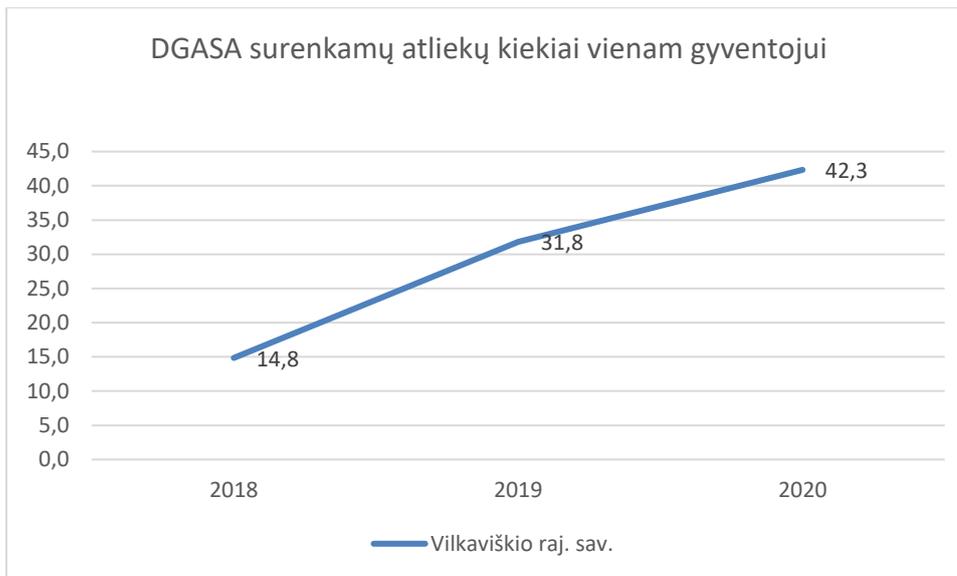
Visose savivaldybės veikiančiose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse daugiausia atliekų pristato fiziniai asmenys, t. y. gyventojai, kurie į aikšteles dažniausiai pristato nepavojingas atliekas – naudotas automobilių padangas, didžiąsias atliekas (baldus), statybos ir griovimo atliekas, autoplastikus, langų stiklą, o pavojingų atliekų, surinktų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse, kategorijoje dominuoja nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, pavojingomis medžiagomis užterštos pakuotės, šaldytuvai ir kita šaldymo įranga, dienos šviesos lempos, tepalo, kuro, oro filtrai. Tokios atliekos taip pat surenkamos apvažiavimo būdu, kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

7 pav. Tvarkomų DGASA atliekų kiekiai Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2018–2020 m.

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Gyventojų aktyvumas pristatant atliekas į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles per pastaruosius tris metus išaugo beveik trigubai, surenkamų atliekų kiekis vienam gyventojui sudarė 42 kg per metus.

8 pav. Vienam gyventojui surenkamų DGASA atliekų kiekio pokytis savivaldybėje

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEJ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA, šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo ir Marijampolės regione tokios sutartis pasirašytos su papildančią sistemą diegiančiomis asociacijomis, tokiomis kaip VŠĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“, „EEPA“, Gamintojų ir importuotojų asociacija, asociacija, „Autogamintojų ir importuotojų asociacija“, Viešoji įstaiga „Padangų importuotojų organizacija“.

10 lentelė. Papildančias sistemas eksploatuojančios įmonės Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2020 m.

Savivaldybė	Papildančią sistemą eksploatuojantis juridinis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema
Vilkaviškio r. sav.	Asociacijos parinktas padangų atliekų tvarkytojas	Naudoti nebetinkamos padangos
	UAB "Atliekų tvarkymo centras", UAB "EMP recycling"	Elektros ir elektroninės įrangos
	UAB "Karavanas LT"	Elektros ir elektroninės įrangos
	UAB "Žalvaris"	Akumulatoriai, baterijos, padangos, tepalų filtrai, alyva.
	Organizacijos parinktas padangų atliekų tvarkytojas	Naudoti nebetinkamos padangos
	Asociacijos parinktas padangų atliekų tvarkytojas	Naudoti nebetinkamos padangos

Šaltinis: AAA duomenys

3.5.4. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra bei šių atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys (VATP 238 straipsnis).

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (238 straipsnis) nustatyta, kad iki 2020 m. sąvartyne šalinamos biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Pagrindiniai biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdai Vilkaviškio rajono savivaldybėje:

- **Namudinis žaliųjų atliekų kompostavimas;**
- **Žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas kompostavimo aikštelėse (ŽAKA);**
- **Biologiškai skaidžios atliekos, atskirtos nuo MKA tvarkomos MBA esančiuose biotuneliuose, pagaminamas stabilatas, naudojamas Marijampolės regioninio sąvartyno sluoksnių perdengimui.**

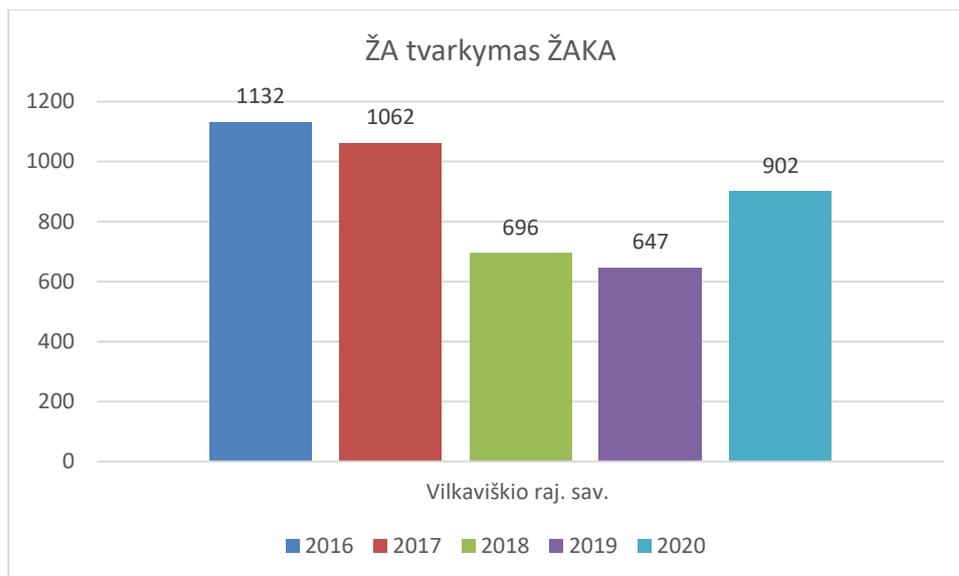
Vilkaviškio rajono savivaldybėje yra įrengta viena žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė (ŽAKA). Žaliosios atliekos priimamos tiek iš gyventojų, tiek iš juridinių asmenų. Aikštelėse iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris parduodamas gyventojams ir organizacijoms. Dalis komposto yra naudojamas sąvartyno perdengimams.

11 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybėje ŽAKA, 2020 m.

	Vilkaviškio ŽAKA
Adresas	Pavembrių k. 2, Vilkaviškio raj. sav.
Plotas, ha	Bendras plotas 0,72 , asfaltas 0,52
Projektinis pajėgumas, t/metus	3100

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Vidutiniškai per metus Vilkaviškio rajono savivaldybės ŽAKA sutvarkoma apie 1000 tonų žaliųjų atliekų arba apie 27 kg vienam savivaldybės gyventojui.

9 pav. Žaliųjų atliekų tvarkymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Tvarkomų atliekų kiekiai kiekvienais metais yra kintantys, o pagaminto komposto kiekis priklauso nuo tvarkomų atliekų kiekio. Dalis neparduoto komposto saugomas ŽAKA.

12 lentelė. Pagaminamo komposto kiekiai Vilkaviškio rajono savivaldybės ŽAKA 2018-2020 m., tonos

	2018	2019	2020
Vilkaviškio raj. sav.	1 010	860	800

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą, 2014–2020 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje buvo išdalyta virš 4 tūkstančių vnt. kompostavimo dėžių. Vertinant įvairių tyrimų rezultatus ir analizes daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Vilkaviškio rajono savivaldybėje per metus kompostuojama apie 650 t biologiškai skaidžių atliekų arba apie 18 kg vienam rajono gyventojui.

13 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Individualių namų skaičius	Individualių namų skaičius kaimo vietovėse	Kompostavimo dėžės	Aprūpinimas	Prognozinis kompostuojamų atliekų kiekis, t/metus
Vilkaviškio raj. sav.	10 644	4 661	4 334	41%	650

Šaltinis: Savivaldybės duomenys ir konsultanto skaičiavimai

Reikia atkreipti dėmesį kad Vilkaviškio rajono savivaldybėje tik 41 procentas individualių namų valdų yra parūpinti kompostavimo priemonėmis. Iš kitos pusės kaimiškose vietovėse dažnai gyventojai patys įsirengia kompostavimo vietas, o tai neatsispindi atliekų apskaitos statistikoje. Žinoma, gyventojai turi teisę tokias atliekas nemokamai pristatyti į ŽAKA, bet kadangi ŽAKA tinklas retas, tokia galimybe naudojasi ne visi. Sekančiame planavimo etape

reikalinga tokių atliekų tvarkymo priemonių (kompostavimo dėžių) plėtra ar gyventojams siūloma žaliųjų atliekų surinkimo paslauga.

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas numato, kad atskirų maisto atliekų surinkimo galimybė bus suteikiama ir didžiųjų miestų gyventojams. Taip pat Atliekų tvarkymo taisyklėse numatyta, kad nuo 2019 m. atskirai maisto atliekos bus surenkamos iš didžiųjų miestų, kuriuose daugiau nei 50 000 gyventojų, t. y. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Alytaus. Atliekų direktyvoje valstybės narės skatinamos atskirai rinkti biologines atliekas ir jas perdirbti, todėl direktyvoje nustatytos tokios priemonės (1–2 punktai) ir tokie tikslai (3 ir 4 punktai):

- Iki 2018 m. gruodžio 31 d. Europos Komisija paprašo Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartus organiniu būdu perdirbamoms biologinėms atliekoms ir perdirbimo metu gautiems produktams (kompostui ir raugui).
- Iki 2019 m. kovo 31 d. numatyta parengti vieningą metodiką susidarančioms maisto atliekoms apskaityti. Ketinama parengti metodiką, kuri leistų aiškiai išmatuoti maisto atliekas, suteikiant rezultatus, kuriuos galima būtų laiku palyginti su valstybėmis narėmis.
- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir nemišymas su kitomis atliekomis.
- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.

Vilkaviškio rajono savivaldybėje, kaip ir Marijampolės regione atskiras MVA neįvestas. Regione, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos (MVA) dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams arba tvarkomos privačiose įmonėse kituose regionuose. Dalis gyventojų VMA (žalioji frakcija) yra kompostuojama arba namuose, arba - ŽAKA. Įdiegiamas atskiras MVA surinkimas regione ir atskiras nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų perdirbimas:

- Leistų įgyvendinti ES ir nacionalinius reikalavimus atliekoms perdirbti.
- Galimai sumažintų susidarančių atliekų kiekį.
- Dėl užterštumo sumažėjimo pagerėtų išrūšiuojamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kokybę.
- Puoselėtų gamtinius išteklius kompostu pakeičiant dalį fosfato, kalio, azoto trąšų.

Vertinant namų ūkiuose bei ŽAKA surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teigti, kad kiekvienais metais Vilkaviškio rajono savivaldybėje tvarkomų žaliųjų atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 1,5 tūkst. tonų, arba apie 41 kg vienam gyventojui.

14 lentelė. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis, tonos

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų / metus			
	2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
Marijampolės regionas	20 304	18 273	16 243	14 212
Pašalinta Marijampolės regione	5 415	5 942	7 649	8 051

Šaltinis: AAA duomenys

Vilkaviškio rajono savivaldybėje įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas ŽAKA, namudinis kompostavimas ir išrūšiuotų MBA įrenginiuose biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leido visiškai pasiekti ir viršyti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis bei ženkliai sumažinti šalinamų atliekų kiekius.

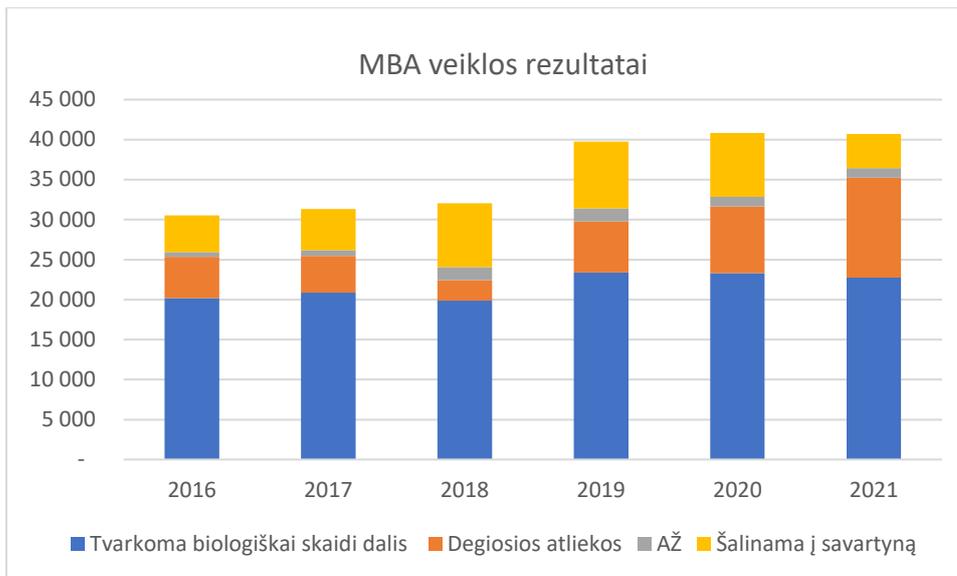
3.6. MKA surinkimas ir rūšiavimas

Visos Vilkaviškio rajono savivaldybėje surinktos likusios po rūšiavimo mišrios komunalinės atliekos (MKA) transportuojamos į MBA įrenginius, esančius regioninio sąvartyno teritorijoje, kurie pradėjo veikti nuo 2016 m. balandžio mėn. Marijampolės MBA įrenginių pajėgumas – 65 000 t/m, o biologinio atliekų apdorojimo – 23 400 t/m.

Pagrindinė Marijampolės MBA įrenginių paskirtis mažinti Marijampolės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų kiekius, iš mišrių komunalinių atliekų srauto maksimaliai atskiriant perdirbimui tinkamas antrines žaliavas ir pakuotės atliekas, perdirbimui netinkamas, tačiau energetinę vertę turinčias atliekas, biologiškai skaidžias atliekas (BSA).

Iki 2018 m. įrenginius eksploatavo UAB „NEG Recycling“, o nuo 2018 m. kovo mėn. įrenginius pradėjo eksploatuoti UAB MAATC.

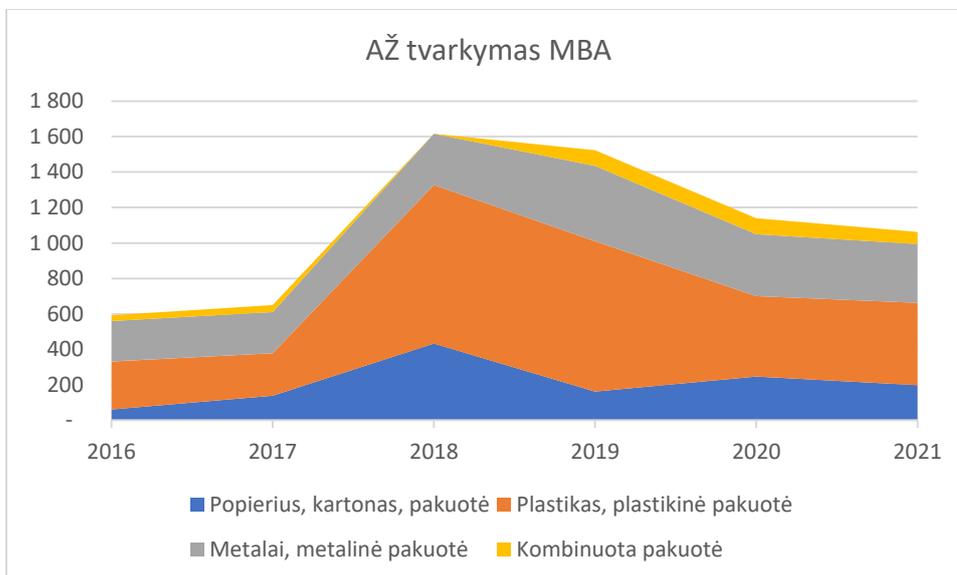
2020 m. į Marijampolės regiono MBA įrenginius buvo perduota rūšiuoti 39 841 t mišrių komunalinių atliekų, iš kurių atskirtos 1 284 t (3 proc.) pakartotinai naudoti ar perdirbti tinkančios medžiagos (mišrios popieriaus atliekos, plastikinės pakuotės, PET pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kombinuotos pakuotės), 23 305 t (58 proc.) bioskaidžių atliekų, kurios tvarkomos biologinio apdorojimo įrenginiuose, paruošta 8 328 t (21 proc.) degių atliekų, o likusios 8 013 t (20 proc.) šalinamos sąvartyne.

10 pav. Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai, tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Antrinių žaliavų išrūšiavimo procentai rūšiavimo linijoje tokie patys kaip visoje Lietuvoje – 1–5 proc. nuo priimamų tvarkyti atliekų. Toks mažas išrūšiavimo procentas susijęs su didėjančiu antrinių žaliavų ir atskirų pakuočių atliekų surinkimu. Didžiąją dalį išrūšiuotame sraute sudaro plastikas ir metalai.

11 Pav. Antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų išskyrimas Marijampolės MBA, tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

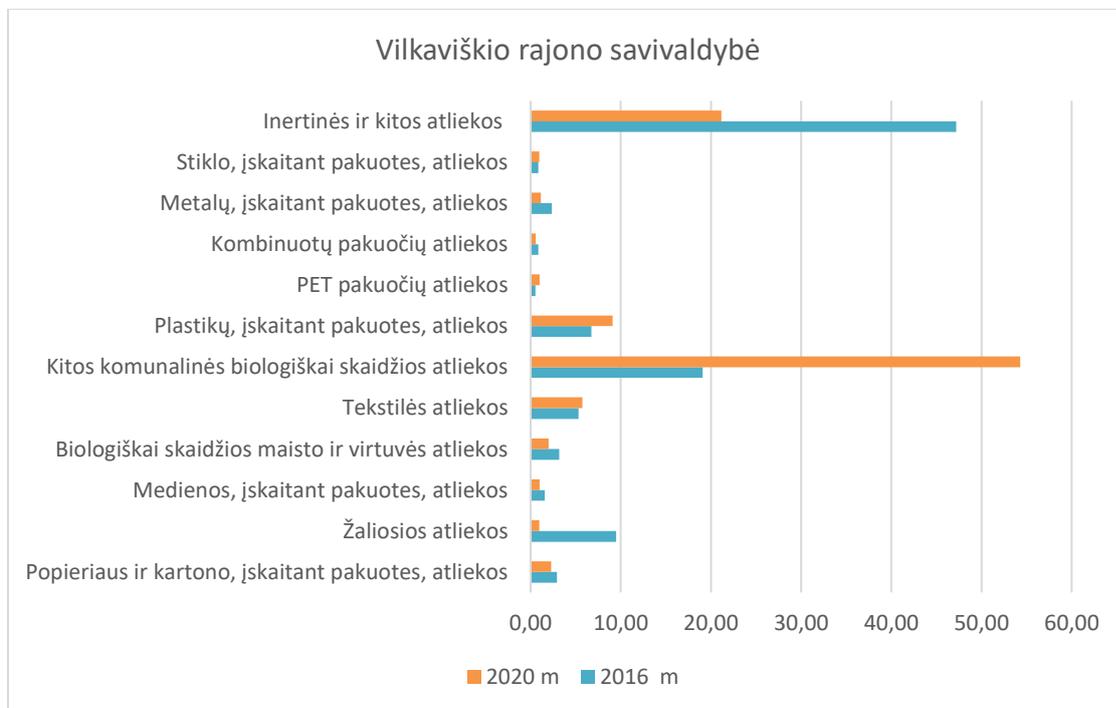
Atsižvelgiant į tai, kad MKA sraute vyrauja biologiškai skaidžios atliekos, biologinio apdorojimo įrenginiuose vidutiniškai tvarkoma apie 20-22 tūkst. tonų bioskaidžių atliekų

15 lentelė. *Biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkomos atliekos, tonos*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Biologinė dalis	20 197	20 881	19 878	23 394	23 305	22 764
Stabilatas	19 873	20 612	13 311	24 023	18 680	21 289

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Pagal LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą Nr. D1–661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Nuo 2016 m. Marijampolės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne UAB MAATC vykdė šalinamų arba į MBA / MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Tyrimų, atliktų 2016–2020 m., rezultatai pateikti žemiau esančioje diagramoje.

12 pav. *Vilkaviškio rajono savivaldybės MKA morfologijos tyrimų rezultatai, procentai*

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų arba į rūšiavimo įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys rodo, kad antrinės žaliavos sudarė apie 16 proc., o nežiūrint gerai išvystytos biologiškai skaidžių atliekų surinkimo infrastruktūros, biologiškai skaidžios atliekos – apie 58 proc. mišrių komunalinių atliekų, tarp kurių maisto ir virtuvės atliekos sudaro mažiau nei 3 proc. Per pastaruosius metus tarp mišrių komunalinių atliekų smarkiai padidėjo biologiškai skaidžių, tekstilės atliekų kiekis.

16 lentelė. Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojui kg/metus, 2020 m.

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	2,3
Žaliosios atliekos	0,9
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1,0
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	2,0
Tekstilės atliekos	5,7
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	9,1
PET pakuočių atliekos	1,0
Kombinuotų pakuočių atliekos	0,5
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	1,1
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	0,9

Šaltinis: AAA duomenys

Aukščiau esanti lentelė rodo, kad antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimą susidarymo vietoje, ypač kalbant apie tekstilės bei plastiko atliekas, būtina plėsti, taip pat pradėti atskirai rinkti virtuvės maisto atliekas, kas pagerintų likusių MKA išrūšiavimo galimybes Marijampolės MBA.

3.7. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos po rūšiavimo likusios ir kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. Čia be likusių po rūšiavimo atliekų taip pat šalinamos ir tvarkomos kitos regione susidariusios netinkamos perdirbti atliekos, didžiąją dalį jų sudaro statybos ir griovimo atliekos, kurios naudojamos sąvartyno keliams įrengti, ir kitos perdirbti netinkamos atliekos.

Regioninį sąvartyną nuo 2015 m. balandžio 1 d. eksploatuoja UAB MAATC. Atliekos sąvartyne šalinamos laikantis patvirtinto techninio reglamento, kaupiamos sekcijomis, tankinamos buldozeriu, atliekų kompaktoriumi, perdengiamos. Vėjo išneštos lengvos atliekos surenkamos pagal poreikį, bet ne rečiau kaip du kartus per mėnesį. Visos atliekos, pristatytos į Marijampolės regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną, sveriamos svarstyklėmis.

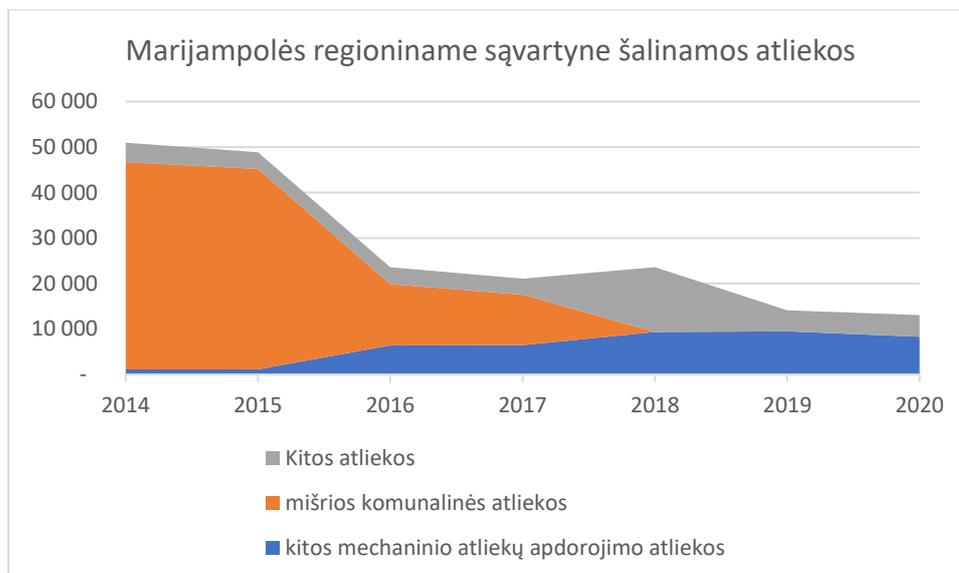
Nuo sąvartyno eksploatacijos pradžios šalinamų atliekų kiekis sumažėjo daugiau kaip 3 kartus, kas be abejonės susiję su MBA veikla bei mažėjančiu komunalinių atliekų kiekiu.

17 lentelė. Bendri ir Vilkaviškio rajono savivaldybės regioniniame sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus

	2016	2017	2018	2019	2020
Pašalinta į sąvartyną	23 569	21 063	23 560	14 078	13 084
Vilkaviškio rajono savivaldybės likusių po rūšiavimo atliekų pašalintį sąvartyną kiekiai	5 502	4 538	5 466	2 881	2 838

Šaltinis : UAB MAATC

Nuo 2018 metų pradėjus pilnu pajėgumu veikti Marijampolės MBA įrenginiams, į sąvartyną šalinamos tik apdorotos MKA – kitos mechaninio atliekų apdorojimo atliekos, kurios sudaro apie 60 proc. visų šalinamų atliekų – kitų netinkamų perdirbti ar kitaip panaudoti atliekų ar medžiagų.

13 pav. Marijampolės regioniname sąvartyne šalinamos atliekos, 2014–2020 m., tonos

Šaltinis: UAB MAATC duomenys

Ir nors šalinamų atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja – tai susiję su bendru MKA mažėjimu, MBA veikla ir su išaugusiu, tačiau nepakankamu atskiru antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimu, kitų atliekų paruošimu perdirbti ar kitaip panaudoti, aiškiai matyti, kad vis dar didelė dalis, t. y. apie 20 proc., atliekų šalinamos.

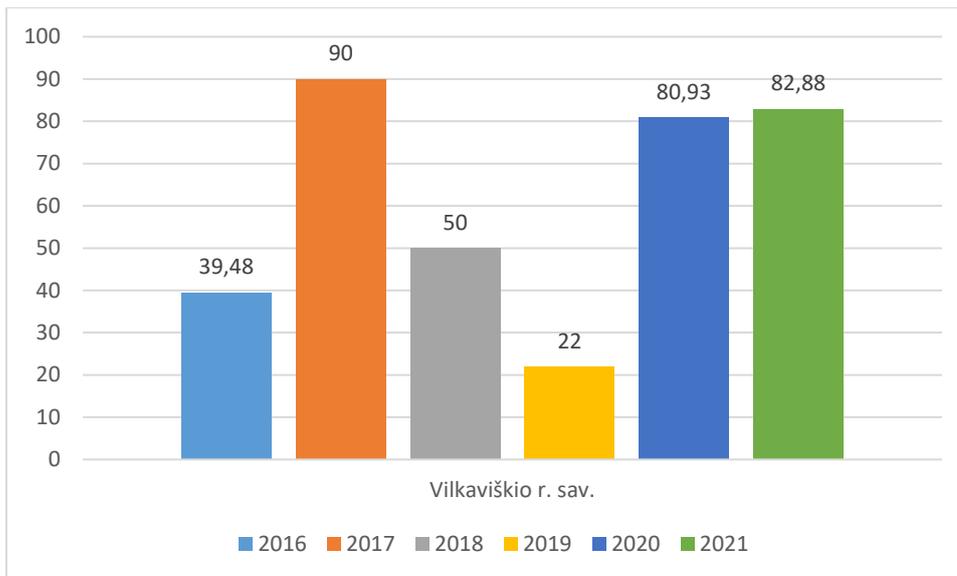
3.8. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Savivaldybės, įgyvendindamos planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 proc. atliekų turėtojų, o tai visiškai atitinka VATP reikalavimą užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą.

3.9. Šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma tvarkymas

2019 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje susidarė apie 22 t šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma, o 2020 m. tokių atliekų ir šiukšlių jau buvo 81 tona.

14 pav. Šiuokšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma susidarymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje, tonos

Šaltinis: AAA duomenys

Šiuokšlės ir atliekos, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma, tvarkomos savivaldybės biudžeto lėšomis (Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis). Vilkaviškio rajono savivaldybės pateiktais duomenimis, šių atliekų tvarkymui 2020 m. iš viso buvo skirta apie 13 tūkst. eurų, vidutiniškai 158 eurų 1 tonai sutvarkyti. Dėl plečiamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų, tokių bešeimininkių atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja. Savivaldybės, siekiant mažinti tokių lėšų panaudojimą bešeimininkių atliekų tvarkymui, tokias lėšas turėtų skirti ilgalaikiai atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros plėtrai.

3.10. Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje – skatina tinkamą visuomenės dalyvavimą įsitraukiant į atliekų tvarkymo sistemą. Nuolat šviečiant visuomenę, keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakeitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra ir vykstančiais, įgyvendinamais projektais. Šiuo metu regione ir Vilkaviškio rajono savivaldybėje pagrindinę visuomenės švietimo ir informavimo funkciją atlieka UAB MAATC, gamintojams ir importuotojams atstovaujančios organizacijos ir atliekas surenkančios įmonės, tam naudojant informacijos sklaidos priemones:

- **UAB MAATC interneto svetainė;**
- **Spauda;**
- **Televizija ir radijas;**
- **Ekskursijos į bendrovės objektus, kuriuose susipažįstama su atliekų tvarkymo sistema;**
- **Mokėjimo pranešimai.**

Atliekų turėtojams aktuali informacija nuolat teikiama bendrovės interneto svetainėje, apie problemas ir veiklos naujoves buvo skelbiama socialinių tinklų informacija. UAB MAATC interneto svetainėje yra paskelbta visa būtinausia klientams informacija apie teisės aktus, atliekų tvarkymo taisykles, atliekų surinkimo grafikus, atliekų aikšteles, darbuotojų darbo laiką, sistemos objektus: MBA įrenginius, regioninį sąvartyną. Klientams įdiegta savitarnos sistema: joje klientai gali sužinoti savo mokėtinas už paslaugas sumas, peržvelgti mokėjimų istoriją. Klientams pateikti dokumentų šablonai. Interneto svetainėje yra užklausų sistema, kurioje užduoti klausimą galima greitai, greitai į jį sulaukiama ir atsakymo. Daugiausiai užklausų sulaukiama dėl pasikeitusių atliekų surinkimo grafikų, dėl paslaugų kokybės.

Informacija apie bendrovės veiklą klientus pasiekė su mokėjimų pranešimais jų antroje pusėje, skelbiant aktualias naujienas. Atliekų surinkimo grafikai yra ne tik skelbiami vietos laikraščiuose, interneto svetainėje, bet ir įteikti visiems atliekų turėtojams popieriniame variante. Kiekvieną dieną nuolatinis klientų informavimas vyksta telefonais, elektroniniais paštais, nemokama telefono linija 8 800 22002.

Daug informacijos gyventojams yra pateikiama vietos ir respublikiniuose laikraščiuose.

Norint vertinti vykdomos visuomenės informavimo ir švietimo veiklos įtaką gyventojų sąmoningumui, atliekų vengimui ir kt., prieš vykdant švietimo kompanijas būtina atlikti gyventojų apklausas ir jas pakartoti jau įgyvendinus kompaniją.

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Marijampolės regiono savivaldybėse susidarė beveik 55 tūkst. tonų komunalinių atliekų (2021 m. šių atliekų susidarė jau 59 tūkst. tonų), iš kurių Vilkaviškio rajono savivaldybėje apie 14 tūkst. tonų (daugiau kaip 24 proc. iš visų susidarantių atliekų Marijampolės regione). Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo beveik 1,5 tūkst. tonų – nuo 15,6 tūkst. tonų 2016 m. iki 14,3 tūkst. tonų 2020 m. (neskaitant momentinio atliekų padidėjimo iki 14,5 tūkst. tonų 2021 metais). Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su nesmarkiai mažėjančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja. Vidutiniškai rajone komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui sumažėjo 7 kg /

asmeniui, kas iš dalies susiję su atliekų prevencija, sumažėjusiu vartojimu, bei atliekų tvarkymu susidarymo vietoje (namudinis kompostavimas) bei užstato sistema.

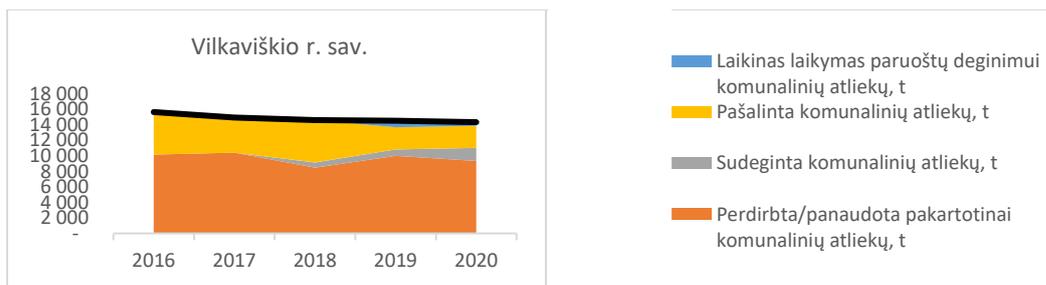
Antrinių žaliavų surinkimo aikštelių schema Vilkaviškio rajono savivaldybėje buvo patvirtinta savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 metų lapkričio 14 d įsakymu Nr. B-IV-1257 “Dėl Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių išdėstymo vietų sąrašo ir schemų patvirtinimo”. Vilkaviškio rajono savivaldybėje visi individualių namų savininkai (**100** proc. visų namų savininkai) yra aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 317 gyventojų, todėl laikoma, kad savivaldybės gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

Įvertinus Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 2000 t, arba apie 52 kg, vienam asmeniui.

Šiuo metu Vilkaviškio rajono savivaldybėje veikia dvi DGASA. Gyventojų aktyvumas pristatant atliekas į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles per pastaruosius tris metus išaugo beveik trigubai, surenkamų atliekų kiekis vienam gyventojui sudarė 42 kg per metus.

Vertinant namų ūkiuose bei ŽAKA surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teigti, kad kiekvienais metais Vilkaviškio rajono savivaldybėje tvarkomų žaliųjų atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 1,5 tūkst. tonų, arba apie 41 kg vienam gyventojui.

Iš viso Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijoje 2020 m. perdirbta / panaudota pakartotinai naudoti komunalinių atliekų – 65 proc. iš visų susidarančių atliekų, pašalinta 20 proc., kitas kiekis saugomas deginti arba sudegintas.

15 pav. KA tvarkymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Remiantis atlikta regiono ir Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos analize žemiau pateiktas Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2014–2020 m. nustatytų uždavinių ir rodyklių įgyvendinimo Vilkaviškio rajono savivaldybėje vertinimas:

18 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas

Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano uždutys	Kiekybinė užduotis Marijampolės regionui bei Vilkaviškio rajono savivaldybėi	Rezultatas
<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 55 proc. regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 proc. regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos.</p>	<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 8 611 t</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 5 024 t</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>2020 m. šalinamų komunalinių atliekų kiekis sudarė 20 % nuo susidarančių komunalinių atliekų, t.y. 2 838 t</p>
<p>Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų VSATP numatytų uždaučių (žr. 3 stulpelį).</p>	<p>Nuo 2014 iki 2015 m. šalinti ne daugiau kaip 20 304 t/metus;</p> <p>Nuo 2016 iki 2017 m. šalinti ne daugiau kaip 18 273 t/metus;</p> <p>Nuo 2018 iki 2019 m. šalinti ne daugiau kaip 16 243 t/metus;</p> <p>Nuo 2020 m. šalinti ne daugiau kaip 14 212t/metus</p>	<p>Įgyvendinta (vertinama regioniniu mastu)</p> <p>●</p> <p>Nuo 2014 iki 2015 m. pašalinta 5 415 t Nuo 2016 iki 2017 m. pašalinta 5 942 t Nuo 2018 iki 2019 m. pašalinta 7 649 t 2020 m. pašalinta 8 051 t</p>
<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).</p>	<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 9 346 t</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>2020 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudojama 9 346 t (daugiau kaip 65 proc.)</p>
<p>Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti;</p>	<p>Paruošti pakartotinai naudoti ar perdirbti ne mažiau kaip 1794 t antrinių žaliavų</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>Vidutiniškai surenkama apie 57 proc., arba 2 000 t arba 52 kg/asmeniui</p>
Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros uždutys		
<p>Iki 2015 m. įdiegti žaliųjų atliekų susidarymo vietoje tvarkymo infrastruktūrą, pateikiant gyventojams kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams įsirengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis; nesant galimybės kompostuoti individualiai, gyventojams sudaryti galimybes pristatyti žaliąsias atliekas į centralizuoto jų surinkimo ar tvarkymo aikšteles (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles ar žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles);</p>	<p>Iki 2015 m. pateikti trūkstamas kompostavimo dėžes individualių namų gyventojams arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose.</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>●</p> <p>Vilkaviškio rajono savivaldybėje išdalyta daugiau kaip 4,3 tūkst. vnt. kompostavimo dėžių. Gyventojų aprūpinimas kompostavimo dėžėmis sudaro apie 41 proc.</p>

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Iki 2016 m. įrengti mechaninio biologinio apdoravimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama toliau apdoroti biologiškai skaidžių atliekų dalis;</p> <p>Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.</p>	<p>Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimo sistemą</p>	<p>Mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos tvarkomos biologinio apdoravimo įrenginiuose .</p> <p>Nuo 2024 m. planuojamas atskiras maisto surinkimas</p>
<p>Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys</p>		
<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;</p> <p>Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (rajonų savivaldybėse ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, Panevėžio mieste 600 gyventojų);</p> <p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 m;</p> <p>Iki 2018 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 m;</p> <p>Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos;</p> <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu;</p> <p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslus, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. parengti schemas ir atnaujinti bei papildyti parengtas antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schema likusiose savivaldybėse</p> <p>Iki 2016 m. įrengti trūkstantis antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteles sodų ir garažų bendrijose, pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų</p>	<p>Igyvendinta</p> <p>2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja 317 gyventojų Vilkaviškio rajono savivaldybėje 100 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais</p> <p>Rajone veikia 1 ŽAKA</p>
<p>Užtikrinti, kad didžiųjų miestų savivaldybėse (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelį gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 100 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje;</p>	<p>Užduotis įgyvendinta</p>	<p>Igyvendinta</p> <p>Rajone veikia 2 DGASA</p>

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu. Savivaldybės turi užtikrinti buitįje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskirą surinkimą, ir kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų;</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip du kartus per metus;</p> <p>Savivaldybės, sudarydamos sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad tie pavojingųjų atliekų srautai, kurių surinkimas techniškai galimas, būtų surenkami tiesiogiai iš gyventojų, įrengiant specialius konteinerius gyvenamuose namuose arba komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse.</p>	<p>Esant galimybei sutartyse su atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl didelių gabaritų, pavojingųjų atliekų surinkimo (2 kartus / metus) apvažiavimo būdu.</p> <p>Esant galimybei sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti prievolę dėl pavojingųjų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių įrengimo.</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p></p> <p>Komunalinių atliekų tvarkytojai ne mažiau 2 kartus per metus surenka tokias atliekas apvažiavimo būdu</p> <p>Pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų įdiegimo Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijose</p>
<p>Numatyti atskirą tekstilės atliekų surinkimą.</p>	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p> <p></p> <p>Planuojama tekstilės atliekų surinkimo konteinerių plėtra</p>
<p>Iki 2015 m. gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kg vienam gyventojui per metus buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;</p> <p>Nuo 2016 m. būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.</p>	<p>Esant galimybei nustatyti gamintojų ir importuotojų organizacijoms uždavinį dėl 4 kg EEJ atliekų vienam gyventojui surinkimo</p> <p>Nuo 2016 m. surinkti ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p> <p></p> <p>Surenkama apie 1 kg EEJ atliekų vienam gyventojui</p> <p>Vykdoma šalies mastu. 2020 m. vidaus rinkai pateikta 42 006 t, iš jų 36 223 t buitinės EEJ</p>

Apibendrinant galima teigti, kad Vilkaviškio rajono savivaldybėje yra įgyvendinti pagrindiniai Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatyti uždaviniai.

Atliekų tvarkymo planų būklė vertinama, ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera – pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; gera – pasiekta 70–100 proc. planuojamo rezultato; patenkinama – 50–70 proc. planuojamo rezultato; bloga – pasiekta <50 proc. planuojamo rezultato.

19 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 15 657 t 2016 m. iki 14 354 t 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 470 kg 2016 m. iki 400 kg 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 1080 kg 2016 m. iki 920 kg 2020 m.
Atliekų paruošimas perdirbti	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų ir paruoštų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	Didėjimas Nuo 1,4 tūkst. t 2018 m. iki 1,6 tūkst. t 2020 m.
	Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas ir paruoštas perdirbti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje arba regioniniuose apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas	Didėjimas (vertinama regioniniu mastu) Nuo 591 t 2016 m. iki 1 199 t 2020 m.
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Kintantys kiekiai Nuo 1132 t 2016 m. iki 902 t 2020 m.
	Bendras perdirbti surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą, procentais nuo bendro susidarančių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Stabilumas Nuo 65 proc. 2016 m. iki 65 proc. 2020 m.
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas arba stabilumas, vėliau mažėjimas	Didėjimas (vertinama regioniniu mastu) 2020 m. buvo paruošta deginti 8 328 t atliekų

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Ne daugiau nei 55 proc. 2016 m.	Igyvendinta
		Ne daugiau nei 35 proc. 2020 m.	2020 m pašalinta 20 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	Mažėjimas (vertinama regioniniu mastu) 2020 m. pašalinta 8 051 t biologiškai skaidžių atliekų
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	Mažėjimas (vertinama regioniniu mastu) 2020 m. pašalintos biologiškai skaidžios atliekos sudarė 15 proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio

Šaltinis: Konsultanto vertinimas pagal AAA duomenis, savivaldybių ir UAB MAATC duomenys

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione bei Vilkaviškio rajono savivaldybėje, esamą sukurtą infrastruktūrą ir numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

20 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> • Visos po rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Marijampolės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; • Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams; • Gyventojams sudarytos sąlygos pirminiam atliekų rūšiavimui: viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja vidutiniškai 317 gyventojų, 100 proc. individualių namų gyventojų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, išdalyta virš 4,3 tūkst. vnt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo, daugiau atliekų rūšiuoti; • Nežiūrint sukurtos infrastruktūros, tvarkomose MBA įrenginiuose atliekose vyrauja biologiškai skaidžios atliekos; • Nežiūrint sukurtos infrastruktūros, pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų atskirai surenkamų pakuočių, pakuočių atliekų ar antrinių žaliavų ir kitų atliekų kiekiai nedideli;

Stiprybės	Silpnybės
<p>kompostavimo priemonių namudiniam kompostavimui, rajone įrengtos 2 DGASA ir 1 kompostavimo aikštelės;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasirašytos sutartys su GIA dėl pakuočių atliekų surinkimo; • Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis; • Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, pakuočių atliekos, antrinės žaliavos, didelių gabaritų atliekos, per papildančias sistemas renkamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buities pavojingos atliekos, padangos ir panašiai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Surenkamų antrinių žaliavų ir išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai netinkama perdirbti ar pakartotinai panaudoti, o tai mažina perdirbamų atliekų kiekius.
Galimybės	Grėsmės
<ul style="list-style-type: none"> • Galimybė ES finansinės paramos 2021–2027 m. laikotarpiu finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Marijampolės regione; • Galimybė įdiegti atskirą virtuvės maisto atliekų perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės hierarchijos už atliekų deginimą; • Galimybės, plečiant DGASA ar atskirų atliekų (pvz., tekstilės) surinkimo tinklą, didinti perdirbamų atliekų kiekius; • Galimybės tvarkyti VMA esamuose MBA įrenginiuose • Galimybės aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas; • Galimybės aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Augant ekonomikai, galimai daugiau susidarys komunalinių atliekų; • DGASA plėtrą miestuose stabdo žemės trūkumas; • Nesant perdirbimo technologijoms, tekstilės ir kitų atliekų (kombinuota pakuotė) atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros, plėtra sunkiai įsivaizduojama; • Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos; • Nesant MVA atliekų tvarkymo, nebus įgyvendinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano reikalavimai.

VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

5. VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioniniu bendradarbiavimu grįstas žaliojo kurso bei valstybinės strategijos tikslų įgyvendinimo pagrindas. Regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia darnaus vystymosi tikslus (angl. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT), siekiant horizontalios ir sisteminės valstybės, ir Marijampolės regiono plėtros.

Vilkaviškio rajono savivaldybė, įgyvendindama atliekų ir tvarkymo 2021–2027 metų planą, prisidės prie žemiau išvardintų DVT įgyvendinimo. Priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, prie kurių pasiekimo Vilkaviškio rajono savivaldybė ir Marijampolės regionas prisideda įgyvendindamas šio Plano priemones.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regiono ir Vilkaviškio rajono savivaldybėje siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Regiono siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Vilkaviškio rajono savivaldybėje siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regiono siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regiono ir Vilkaviškio rajono savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regiono ir Vilkaviškio rajono savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Regiono ir Vilkaviškio rajono savivaldybėje skatinama esančių vandens telkinių taršos prevencija didinant atliekų perdirbimą, mažinant šalinimą, kuris nekeltų pavojaus aplinkai.
	15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą. Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.
	17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę. Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant Vilkaviškio rajono savivaldybei, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atliepia šiuos Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytus strateginius tikslus ir uždavinius susijusius su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos juodai):

21 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos.
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	Skyrius 6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio .
Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui .
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti

		maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo.
--	--	--

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

22 lentelė. VAPTP uždaviniai

	Tikslai	Uždaviniai
	Atliekų prevencija	253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją.
	Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti; 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Pagrindinės VAPTP nustatytos užduotys, susijusios su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, lydimos konkrečių įgyvendinimo terminų ir kiekybiškai išreikštų siektinų reikšmių².

² Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

23 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1.- 260.2.	Iki 2025 m.	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2027 m.	Ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
		Iki 2030 m.	Ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta.
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	Ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
		Iki 2030 m.	Ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne.
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m.	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų.
		2027 m.	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti	261.5.	iki 2025 m.	

Užduotis	Atitiktis VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
gyventojus šiomis priemonėmis			
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas	261.6.	iki 2025 m.	
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

Kitos užduotys, keliamos VAPTP³:

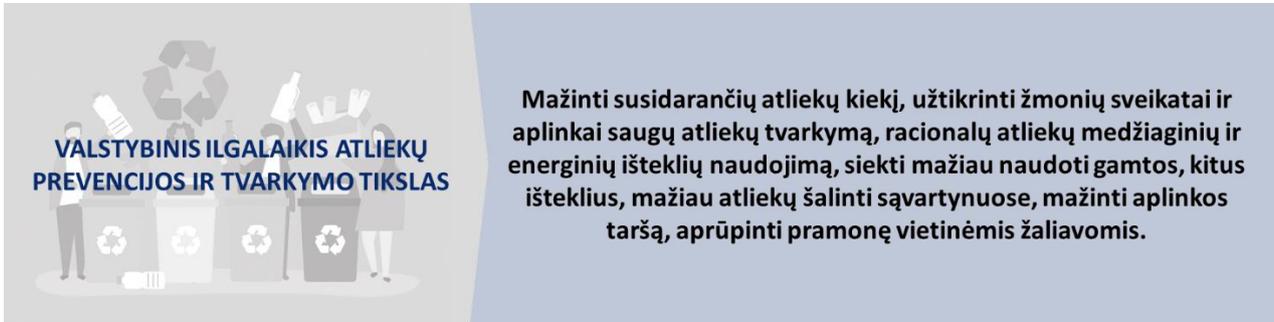
24 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	Atitiktis VAPTP
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4.
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis	261.7.4.

³ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

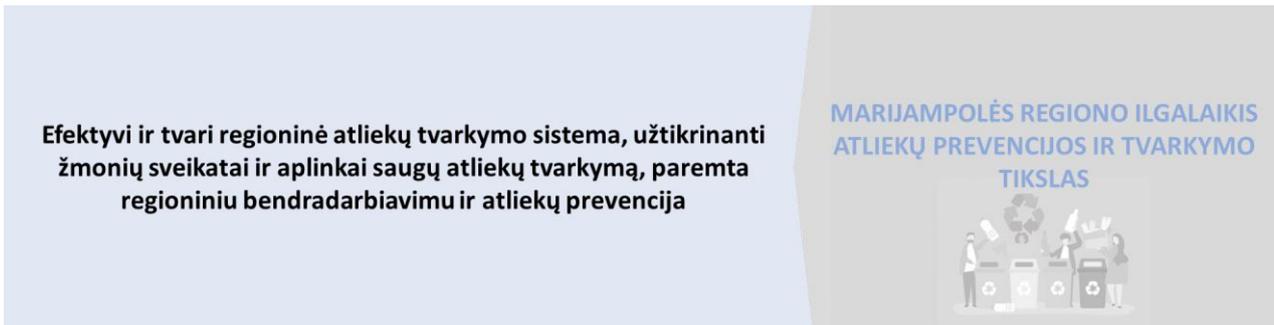
Užduotis	Atitiktis VAPTP
surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.

5.2. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

16 pav. Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Marijampolės regione, įgyvendinant ilgalaikį atliekų prevencijos ir tvarkymo planą, keliamas pagrindinis tikslas, orientuotas į efektyvios ir tvarios atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, kurios metu būtų sėkmingai užtikrinamas gyventojų sveikatai ir aplinkai saugus atliekų tvarkymas. Vienas pagrindinių veiksnių, leisiančių pasiekti užsibrėžtų tikslų – regioninis bendradarbiavimas ir aktyvi atliekų prevencija, kurios metu bus skatinama keisti į aplinkos tausojimą orientuotą požiūrį.

17 pav. Marijampolės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019–2027 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO TIKSLAS

Tikslas. Padidinti atliekų tvarkymo paslaugų tvarumą ir prieinamumą

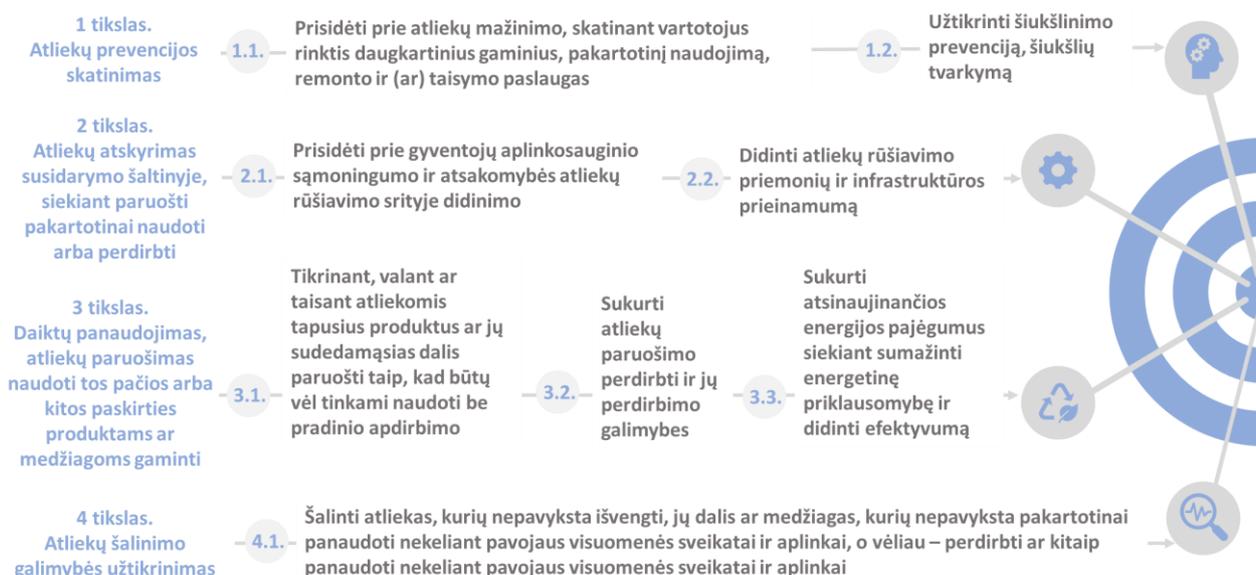
Uždavinys. Plėtoti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą

Siekinat įgyvendinti valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano prioritetus ir įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai:

18 pav. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai

Kiekvienam Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslui numatyti uždaviniai, kurie prisidės prie kryptingo vertinimo kriterijų ir plano įgyvendinimo.

19 pav. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai

Pirmasis tikslas orientuotas į atliekų prevencijos skatinimą. Įgyvendinant pirmąjį tikslą, bus siekiama prisidėti prie gyventojų vartojimo įpročių keitimo – skatinti rinktis daigkartinius gaminius, sugedus jiems – suremontuoti ar pataisyti ir vartoti pakartotinai. Taip pat bus skatinamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, siekiant kuo sėkmingesnės ir į pasirinktą auditoriją orientuotos šiukšlinimo prevencijos, jų surinkimo ir tvarkymo.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimo uždaviniai.

Trečiasis tikslas – atliekų paruošimas naudoti tos pačios arba kitos paskirties produktams arba medžiagoms gaminti. Siekiant įgyvendinti iškeltą tikslą, plano laikotarpyje bus siekiama atliekas paruošti pakartotiniam naudojimui be pradinio apdirbimo (siekiama didinti nebenaudojamų daiktų antrinį panaudojimą, pakeičiant jų pagrindinę paskirtį arba atnaujinant). Taip pat siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti sukuriant atliekų perdirbimo galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

Ketvirtasis tikslas orientuotas į atliekų šalinimo galimybių užtikrinimą. Įgyvendinant ketvirtąjį tikslą bus siekiama atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- **VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai.**

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas MAATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;
- Savivaldybės priemonė – priemonė, prie kurios įgyvendinimo prisideda / už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai mėlyna spalva).

I. ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, proc.

2021 M.	2027 M.
<100%	<100%

1.1. Prisidėti prie atliekų mažinimo, skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinį naudojimą, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas	
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių lėšos	biudžetų	
1.1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2023–2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	Pagal poreikį	Savivaldybių lėšos	biudžetų	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslu, siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje. Vilkaviškio rajono savivaldybei, siekiant prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo, planuojama įvertinti savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklas dėl galimybės diegti dalinį ar pilną „švediško stalo“ maitinimą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.2	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	20	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
1.1.2.1	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	4	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla. Marijampolės regionas planuoja vykdyti vieningą viešinio veiklą bendradarbiaujant MAATC ir regiono savivaldybėmis. Kiekvienais metais planuojama organizuoti apvalaus stalo diskusijas, kurių metu bus aptariamoms galimos ateinančių metų viešinio veiklos. Taip pat siekiant kryptingos ir tikslios viešinio naudos, Marijampolės regionas ir savivaldybės parengs viešinio planą atliekų prevencijos ir tinkamo atliekų tvarkymo namų ūkiuose skatinimui, kurioje bus numatomos viešinio kampanijos, jų įgyvendinimo terminai, rezultatai, vykdytojai, lėšos ir finansavimo šaltiniai. Rengiamoje strategijoje dėl atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimo turi būti įtrauktos ir šios priemonės: 1.2.1; 2.1.1; 3.1.1.

Pagal parengtą regioninį viešinio planą, Vilkaviškio rajono savivaldybė įgyvendins viešinio kampanijas atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis savivaldybėje.

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, šiukšlių tvarkymą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas	2023–2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), MAATC	Regioninė	83	Savivaldybių biudžetų lėšos	
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas	2023–2027	Vilkaviškio rajono	Savivaldybės	41	Savivaldybių biudžetų lėšos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	Vilkaviškio rajono savivaldybėje		savivaldybė (atsakingas vykdytojas), MAATC				

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Pavasarinės ir rudeninės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi, surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti ir priduoti. Akcijų metu atliekama kilni misija padeda atkreipti visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijos metu panaikinami ir sutvarkomi.

Šiukšlių surinkimas ir sutvarkymas pagrįstas gyventojų, savivaldybių, MAATC, įstaigų ir organizacijų bendradarbiavimu. Šiukšlių rinkimas daugiausiai vykdomas užmiesčiuose, parkuose, pamiškėse, paupiuose ir kitose vietose.

MAATC atsakingas už šiukšlių rinkimo akcijų viešinimą bei koordinavimą, o Vilkaviškio rajono savivaldybė – už šių akcijų veiklų organizavimą ir įgyvendinimą. Taip pat Vilkaviškio rajono savivaldybėje kiekvienais metais bus siekiama sutvarkyti ir pašalinti susidariusias bešeimininkes atliekas, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja.

1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2023–2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	Pagal poreikį	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų sąmoningumo, atliekų rūšiavimas turi tapti kasdienybe ne tik namuose, bet ir viešosios erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama – per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis, todėl rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse, paskatintų gyventojus sistemingai mokytis rūšiuoti atliekas ir prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.

Vilkaviškio rajono savivaldybėje plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžes vienoje atnaujinamoje viešojoje vietoje.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių biudžetų lėšos	€
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas Vilkaviškio rajono savivaldybės traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	Pagal poreikį	Savivaldybių biudžetų lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose leidžia mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą ir taip prisidėti prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo. Geriamojo vandens stotelių plėtra gali taip pat prisidėti prie gyventojų įgūdžių su savimi nešiotis daugkartinio naudojimo pakuotes stiprinimo ir gerosios patirties dalijimosi.

Vilkaviškio rajono savivaldybėje plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įrengti vandens stotelę vienoje atnaujinamoje viešojoje vietoje.

1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas	2023-2027	Savivaldybės (atsakingas vykdytojas), MAATC	Regioninė	-	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos (SP lėšos)	
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2023-2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė (atsakingas vykdytojas), MAATC	Savivaldybės	40	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos (SP lėšos)	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, būtina užtikrinti susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymą. Plano įgyvendinimo laikotarpyje Vilkaviškio rajono savivaldybė kiekvienais metais sieks užtikrinti šių padangų atliekų sutvarkymą, atsižvelgiant į susidariusį poreikį.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

2.1. Prisidėti prie gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	40	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIO lėšos ir kitos lėšos	
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2024–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	4	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIO lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

MAATC, savivaldybių, GIA, atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir kompostavimą vietoje.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Įgyvendinant priemonę Vilkaviškio rajono savivaldybė prisidės prie iniciatyvų planavimo kartu su MAATC ir GIO. Taip pat vykdomos iniciatyvos su bendruomenėmis, mokyklomis, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą. Numatomos viešinimo iniciatyvos bus įtrauktos į planuojamą rengti viešinimo planą, numatytą 1.1.2. priemonėje.</p>							

2.2. Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		GIO ir kitos lėšos	€
2.2.1.1	Antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės		GIO ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetą teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba.

MAATC yra sudaręs sutartis su antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) surinkėjais, kurie aprūpina atliekų turėtojus rūšiavimo konteineriais Vilkaviškio rajono savivaldybėje. 2023 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje buvo įsigyta 250 vnt. antrinių žaliavų konteinerių. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įrengti naujas aikšteles ir aprūpinti atliekų turėtojus antrinių žaliavų rūšiavimo konteineriais pagal susidariusių poreikį.

2.2.2	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€
-------	---	-----------	---	-----------	--	--	---

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.2.1	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2022–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų surinkimo sistemą ir siekiant didinti jos patogumą gyventojams, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra ir vykdomas konteinerių tinklo kokybės palaikymas. MAATC yra sudaręs sutartis su mišrių komunalinių atliekų surinkėjais, kurie aprūpina atliekų turėtojus rūšiavimo konteineriais Vilkaviškio rajono savivaldybėje. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įrengti naujas aikšteles ir aprūpinti atliekų turėtojus mišrių komunalinių atliekų konteineriais pagal susidariusių poreikį.

2.2.3	Esamų didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	4 033	Įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	
-------	--	-----------	-------	-----------	-------	---	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) tinklo palaikymas atliekamas užtikrinant VAPTP užduočių vykdymą ir palaikant bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos veiklos tęstinumą.

2.2.4	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2 343,6	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.4	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	1 009	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra įvykdymą, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Vilkaviškio rajono savivaldybėje planuojama įrengti 1 DGASA, kur gyventojų koncentracija gyvenvietėse yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šių aikštelių poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybių gyventojams.

DGASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.5	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	MAATC	Regioninė	396,2	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.5.1.	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2023–2027	MAATC	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios būtų lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Sutvarkius bioskaidžias atliekas vietoje, išvengiama sukuriama ŠESD išmetimų, susijusių su atliekų transportavimu į tvarkymo vietas. Plano įgyvendinimo laikotarpyje MAATC Vilkaviškio rajono savivaldybėje planuoja išdalinti nuo 900 iki 1070 kompostavimo dėžių. Taip pat naujo finansavimo periode, įvertinus reikalingą poreikį, numatoma papildoma plėtra. Detalesnė informacija pateikiama 6.2. skyriuje.

2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.6.1	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama vykdyti atskirą maisto (virtuvės) atliekų iš Marijampolės regiono savivaldybių urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, surinkimą.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Vilkaviškio rajono savivaldybėje numatomas bioskaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų) surinkimas šiomis priemonėmis:</p> <ul style="list-style-type: none"> Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų daugiabučiuose namuose - 0,24 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 1 m³ didmaišiais sezono metu. Vilkaviškio rajono savivaldybėje planuojama įsigyti po 13 vnt. 0,24 m³ konteinerių ir 1 m³ didmaišių; Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų individualiuose namuose - 0,08 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 0,12 m³ konteineriais sezono metu. Vilkaviškio rajono savivaldybėje planuojama įsigyti po 2294 vnt. 0,08 m³ ir 0,12 m³ konteinerių; Surinkimas žaliųjų atliekų nuo kapinių ir sodų bendrijų – 1,1 m³ didmaišiais. Vilkaviškio rajono savivaldybėje planuojama įsigyti 131 vnt. 1,1 m³ didmaišių. <p>Detalesnė informacija pateikiama 6.2. skyriuje.</p>							
2.2.7	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	3 302,2	Įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekamas atvirose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, o pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute, taip pat padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių įgyvendinimo, susijusių su atskiru surinkimo ir atliekų perdirbimu.</p>							
2.2.8	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių plėtra	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	850	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimamos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje.</p> <p>Numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę Marijampolės savivaldybėje, vakarinėje Marijampolės miesto pusėje.</p>							
2.2.9	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2024	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	35,2	Atliekų prevencijos ir tvarkymo programa	€
2.2.9.1	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2024	MAATC (atsakingas vykdytojas), Vilkaviškio	Savivaldybės		Atliekų prevencijos ir tvarkymo programa	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	Vilkaviškio rajono savivaldybėje		rajono savivaldybė				
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Marijampolės regiono savivaldybėse numatyta tekstilės atliekų konteinerių plėtrą. Plano įgyvendinimo laikotarpiu MAATC Vilkaviškio rajono savivaldybėje planuoja įrengti 21 tekstilės atliekų surinkimo konteinerį. Detalesnė informacija pateikiama 6.2. skyriuje.							
2.2.10	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės, MAATC	Regioninė	-	-	
2.2.10.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Vilkaviškio rajono savivaldybėje atnaujinimas atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė, MAATC	Savivaldybės	Pagal poreikį	-	
2.2.10.2.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Vilkaviškio rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas	2023–2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė, MAATC	Savivaldybės	Pagal poreikį	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo ir į AM planuojamas teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidaranti biologines atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą, Vilkaviškio rajono savivaldybėje bus įvertinama galimybė taikyti šią lengvatą ir esant poreikiui papildyti savivaldybės tvarkas.</p>							
2.2.11	<p>Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo</p>	2024-2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	
2.2.11.1	<p>Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar)</p>	2024-2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Vilkaviškio rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vilkaviškio rajono savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.							
2.2.12	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas	2024-2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo						
2.2.12.1	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2024-2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinių plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Vilkaviškio rajono savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.13	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą savivaldybėse	2023-2027	Savivaldybės	Regioninė	-	Savivaldybių biudžeto lėšos	€
2.2.13.1	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Vilkaviškio rajono savivaldybėje	2023-2027	Vilkaviškio rajono savivaldybė	Savivaldybės	223	Savivaldybių biudžeto lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Vilkaviškio rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kiekvienais metais bus siekiama suorganizuoti nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams, jiems patogiose vietose.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)

2021 M.	2027 M.
64 %	66 %

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Dirbtuvių organizavimas	2023–2027	MAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Šiltuoju metų laiku planuojama organizuoti dirbtuves kiekvienos Marijampolės regiono savivaldybės DGASA aikštelėse veikiančiose dalijimosi daiktais stotelėse. Organizuojant dirbtuves kiekvienos savivaldybės gyventojai galės meistrauti, kurti, praleisti laiką ir sužinoti apie tvaresnę daiktų panaudojimą. Šios priemonės įgyvendinimas prisidės prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, taip pat didins gyventojų sąmoningumą apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą ir ekologiją.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti priemonę, planuojama parengti veiksmų planą, kuriame būtų numatyta organizuoti dirbtuves regiono savivaldybėse. Veiksmų plano rengimas turi būti įtrauktas į 1.1.2 priemonės veiklos plano rengimą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.2. Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.1	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra	2023–2027	MAATC	Regioninė	2 837,8	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti numatytus žaliųjų atliekų surinkimo ir apdorojimo uždavinius VAPTP, planuojama išplėsti ŽAKA Marijampolės regione infrastruktūrą, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui: biologiškai skaidžių atliekų smulkintuvai (2 vnt.), biologiškai skaidžių atliekų krovimo ratiniai krautuvai (6vnt.), komposto sijotuvai (2vnt.), biologiškai skaidžių atliekų vartytuvai (2vnt.).							
3.2.2	Didelių gabaritų atliekų surinkimo (DGASA) infrastruktūros plėtra, siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti	2023–2027	MAATC	Regioninė	208,7	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti DGASA aikšteles, kuriose planuojama: Naujai įrengiamoje DGASA aikštelėje įsigyti pavojingų atliekų konteinerių pavojingų atliekų sandėliavimui/rūšiavimui; Naujai įrengiamoje DGASA aikštelėje įsigyti metalinį mobilų 32 m ³ konteinerių elektronikos sandėliavimui/rūšiavimui; 9 vnt. metalinius mobilius 18 m ³ talpos konteinerius kokybiškesniam atliekų rūšiavimui (4 vnt. naujai steigiamai DGASA, 2 vnt. pakaitiniai konteineriai atliekų vežimui, po vieną papildomą konteinerių Kybartų, Skaistakaimio ir Kazlų Rūdos DGASA aikštelėms); 9 vnt. metaliniai mobilūs 32 m ³ konteineriai (3 vnt. naujai steigiamai DGASA, 2 vnt. pakaitiniai konteineriai atliekų vežimui, po vieną papildomą konteinerių Šakių, Kudirkos Naujamiesčio, Kalvarijos ir Uosinės DGASA aikštelėms).							
3.2.3	MBA pritaikymo bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės))	2023–2027	MAATC	Regioninė		Europos Sąjungos ar kitų fondų parama, įmokos už	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	atliekų tvarkymui galimybių įvertinimas ir įgyvendinimas⁴					atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Galimybių studijos parengimas siekiant įvertinti galimybes MBA pritaikyti bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymui. Įvertinus MBA pritaikymo alternatyvas, ieškoma finansavimo galimybių pasirinktai alternatyvai įgyvendinti. Esant prielaidoms gauti valstybės ar ES fondų finansavimą planuojamas MBA pritaikymas bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymui.

3.3. Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.3.1	Lokalių atsinaujinančios energijos įrenginių plėtra	2023–2027	MAATC	Regioninė	361	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą. Plano įgyvendinimo laikotarpyje planuojama pradėti antžeminės 450 kW saulės modulių elektrinės įrengimo darbus. Numatoma saulės modulių elektrinės vieta: Uosinės 8, Marijampolės sav.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

⁴ MBA pritaikymo bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymui įgyvendinimas vykdomas papildomai įvertinant finansavimo galimybes ir sąlygas.

IV. ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.

2021 M.	2027 M.
13%	8%

4.1. Šalinti atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių / rekonstrukcija modernizavimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	390	Europos Sąjungos parama, įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Plano įgyvendinimo laikotarpyje, Marijampolės regiono sąvartyne planuojama pradėti atvirkštinės osmozės įrenginio rekonstrukcija. Nuotekų valymui osmosinis slėgis yra dirbtinai paverčiamas priešingu. Tirpalo su didesne koncentracija (šiuo atveju nuotekų) pusėje yra dirbtinai sukeliamas slėgis, viršijantis nuotekų osmosinio olėgio dydį. Tokiu atveju vandens molekulės yra priverčiamos judėti priešinga kryptimi – iš nuotekų į kitą membranos pusę (švaraus vandens pusę). Kadangi membrana praleidžia tik vandens molekules, pro membraną praeina tik vanduo, o visos priemaišos lieka koncentrato pusėje. Įrenginio konstrukcija leis užtikrinti, jog iš 100% įeinančių nuotekų kiekio būtų gaunama apie 75 % išvalyto iki nustatytų parametų nuotekų ir 25 % koncentrato liekanų, kurioje ir liks visos sukonzentruotos nuotėkose ištirpusios priemaišos.</p>							
4.1.2	Regioninio sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas	2023–2027	MAATC	Regioninė	9 364	Įmokų už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.</p>							
4.1.3	Regioninio sąvartyno infrastruktūros plėtra	2023–2027	MAATC	Regioninė	1 120	Įmokų už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	€
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos. Plano įgyvendinimo laikotarpyje planuojama įsigyti naują buldozerį atliekų stumdymui, tankinimui, perdengimų formavimui ir tankintuvą atliekų tankinimui.</p>							
4.1.4	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas	2023–2027	MAATC	Regioninė		Įmokų už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos	
<p>Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas</p> <p>Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios ir aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis aplinkai.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022–2027 m. Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 m. Marijampolės regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis.

Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčiams Vilkaviškio rajono savivaldybėje iki 2027 m. daro įtaką:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai;
- ekonomikos augimo tendencijos;
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekęs 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t. Taip pat numatoma, jog 2022 m. pabaigoje ir 2023 m., išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- Gyventojų skaičiaus Marijampolės apskrityje prognozėmis (Eurostat⁵);
- Gyventojų skaičiaus Vilkaviškio rajono savivaldybėje prognozėmis;
- Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais regione;
- AAA pateikiama informacija apie 2020–2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėje;
- VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Vilkaviškio rajono savivaldybėje regione išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu panaudojimo efektyvumu. Taip pat įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis, juridinių asmenų sutvarkytos komunalinės atliekos ir jų surinkimo tendencijos 2019–2021 m. Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

25 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ⁶	Sistemos efektyvumas
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	247,11	286,39	46,3%
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	225,49	1084,62	17,2%
PET pakuočių atliekos	54,13	75,91	41,6%
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	19,01	170,22	10%
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	672,65	115,01	85,4%

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Prognozuojant Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą, daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotę surinkimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje kiekvienais metais bus ne mažiau kaip 12 % bus efektyvesnis, palyginti su 2021 m. buvusiu.

26 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2023–2027 m., t.

Atliekų rūšis	2023	2024	2025	2026	2027
Vilkaviškio rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė	34419	32448	31774	31150	30552
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekį)	1243	1768	1768	1768	1768
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą ir juridinių asmenų sutvarkomą komunalinių atliekų kiekį	14664	14957	15088	15263	15479

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Vilkaviškio rajono savivaldybės 2023–2027 m. komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama priede Nr. 1.

⁶ Atsižvelgiant į 2021 m. Marijampolės regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

6.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytus tikslus ir uždavinius, planuojama sukurti ir vystyti šią atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą:

- **Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų tvarkymo (toliau – MVA) infrastruktūros sukūrimas vystymas.**

Marijampolės regione plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama plėtoti atliekų tvarkymo sistemą – pradėti atskirai surinkti maisto (virtuvės) atliekas. Taip pat, siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes ir ugdant, šviečiant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes ir tinkamai kompostuoti vietoje.

Plano įgyvendinimo laikotarpyje numatoma įgyvendinti bioskaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų) surinkimą šiomis priemonėmis Vilkaviškio rajono savivaldybėje, kurios bus įgyvendinamos palaipsniui viso Plano įgyvendinimo laikotarpiu:

- Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų daugiabučiuose namuose - 0,24 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 1 m³ didmaišiais sezono metu;
- Surinkimas maisto (virtuvės) atliekų iš gyventojų individualiuose namuose - 0,08 m³ konteineriais, žaliųjų atliekų – 0,12 m³ konteineriais sezono metu;
- Surinkimas žaliųjų atliekų nuo kapinių ir sodų bendrijų – 1,1 m³ didmaišiais.

Įvertinus reikalingą atskiro MVA srauto surinkimo infrastruktūrą, 27 lentelėje pateikiamas papildomas infrastruktūros poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje iki 2027 m.:

27 lentelė. Bioskaidžių atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Savivaldybės	0,24 m ³	0,12 m ³	0,08 m ³	1 m ³	1,1 m ³
Vilkaviškio r. sav.	13	2294	2294	13	131

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į MVA atliekų tvarkymo įrenginius, o žaliosios atliekos bus tvarkomos Marijampolės regiono žaliųjų atliekų tvarkymo aikštelėse.

✓ **Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra.**

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėsti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis. Šios dėžės turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius ir sąvartyną

iškeliaujančių atliekų kiekius. VAPTP plane numatyta, kad biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą, užtikrinus kontrolės ir stebėsenos sistemą.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama individualių kompostavimo dėžių plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje. Iš viso planuojama išdalinti nuo 900 iki 1070 kompostavimo dėžių. Naujo finansavimo laikotarpyje regione planuojama įsigyti papildomai apie 2,5 tūkst. kompostavimo dėžių, kurių dalis bus skirta Vilkaviškio rajono savivaldybei. 28 lentelėje pateikiamas kompostavimo dėžių poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje:

28 lentelė. Individualių kompostavimo dėžių poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Kompostavimo dėžės
Vilkaviškio r. sav.	nuo 900 iki 1070

Naujo finansavimo laikotarpyje regione planuojama įsigyti papildomai apie 2,5 tūkst. kompostavimo dėžių, kurių dalis bus skirta Vilkaviškio rajono savivaldybei.

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

✓ **Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra.**

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Marijampolės regione numatoma tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Planuojama konteinerių plėtra Savivaldybėje numatoma kolektyvinių konteinerių aikštelėse, siekiant sudaryti patogias sąlygas gyventojams netoli namų esančiose kolektyvinėse konteinerių aikštelėse išmesti švarius nenaudojamus tekstilės gaminius. 29 lentelėje pateikiamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje:

29 lentelė. Tekstilės konteinerių poreikis Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

	Savivaldybėje	Savivaldybės DGASA	Viso savivaldybėje
Vilkaviškio r. sav.	13	8	21

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

MAATC pasirašęs sutartį su UAB „Ecoservice“, kuris Vilkaviškio rajono savivaldybėje, prie didžiųjų prekybos centrų, yra pastatęs 12 konteinerių tekstilės atliekoms surinkti.

✓ **Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių plėtra.**

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra įvykdymo, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. GASA planuojama įrengti ten, kur gyventojų koncentracija gyvenvietėse yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šių aikštelių poreikio patenkinimą ir sukurti didžiausią naudą. DGASA plėtra Savivaldybėje:

- 1 DGASA įrengimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

DGASA paskirtis – stambiagabaritinių, statybinių, elektronikos, antrinių žaliavų, buitinių pavojingų atliekų priėmimas ir laikinas saugojimas iki išvežimo. Atliekos į aikštelę pristatomos transportu ar pakavimo forma, netrukdančia vizualiai nustatyti, kad atliekos priimtinos pagal leidimus.

Visos nepavojingos atliekos laikomos tam skirtuose konteineriuose, išskyrus padangas ir metalo atliekas, kurios laikomos ant asfaltuotos dangos. Aikštelėje surinktos atliekos periodiškai išvežamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, turintiems teisę užsiimti šia veikla, apdorojamos ar šalinamos nepavojingų atliekų sąvartyne. Į DGASA priimami tik tie daiktai, kurie leidžiami priimti.

Savivaldybės gyventojai kviečiami nereikalingus, bet dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles.

Tokius daiktus gyventojai kviečiami pristatyti į Marijampolės regiono atliekų tvarkymo centro didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles (DGASA).

Marijampolės regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse (DGASA) planuojama vykdyti naujas veiklas, kurios padėtų didinti visuomenės sąmoningumą aplinkosauginiais klausimais. Bus siekiama suteikti žinių ir gebėjimų, įkuriant dirbtuves, organizuojant mokymus ir darbų pamokas, vykdant ekskursijas.

Kita regioninė infrastruktūra, užtikrinanti valstybinių uždavinių įgyvendinimą:

- **Lokalių atsinaujinančios energijos įrenginių plėtra.**

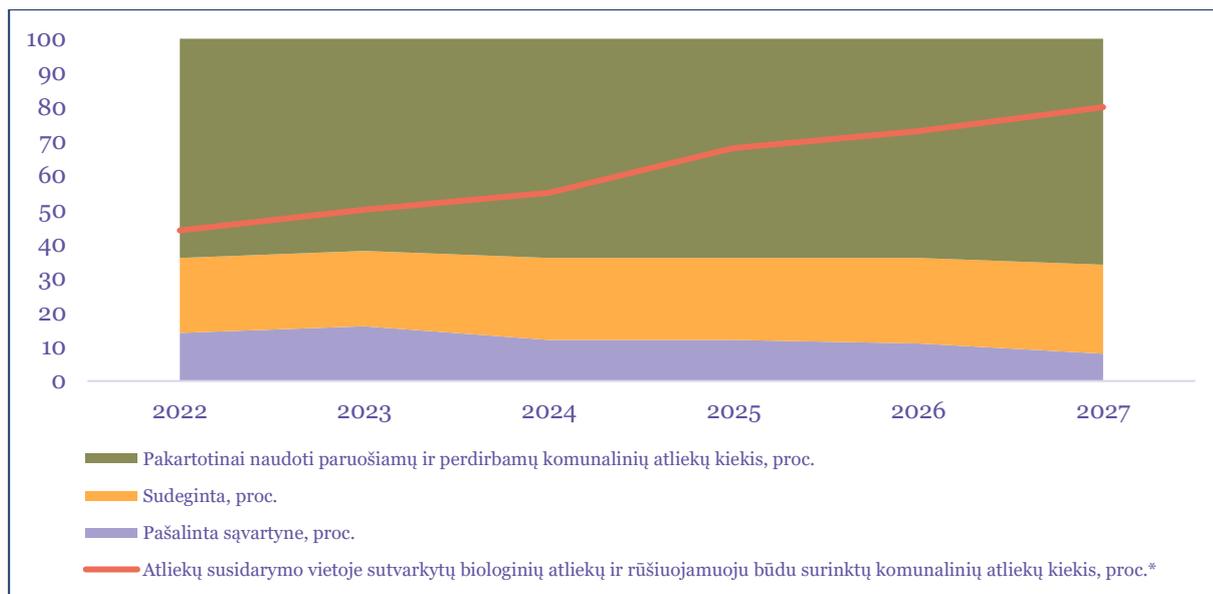
Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą. Plano įgyvendinimo laikotarpyje planuojama pradėti antžeminės 450 kW saulės modulių elektrinės įrengimo darbus. Numatoma saulės modulių elektrinės vieta: Uosinės 8, Marijampolės sav.:

- **Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija / modernizavimas.**

Plano įgyvendinimo laikotarpyje, Marijampolės regiono sąvartyne planuojama pradėti atvirkštinės osmozės įrenginio rekonstrukcija. Nuotekų valymui osmosinis slėgis yra dirbtinai paverčiamas priešingu. Tirpalo su didesne koncentracija (šiuo atveju nuotekų) pusėje yra dirbtinai sukeliamas slėgis, viršijantis nuotekų osmosinio olėgio dydį. Tokiu atveju vandens molekulės yra priverčiamos judėti priešinga kryptimi – iš nuotekų į kitą membranos pusę (švaraus vandens pusę). Kadangi membrana praleidžia tik vandens molekules, pro membraną praeina tik vanduo, o visos priemaišos lieka koncentrato pusėje. Įrenginio konstrukcija leis užtikrinti, jog iš 100 % įeinančių nuotekų kiekio būtų gaunama apie 75 % išvalyto iki nustatytų parametru nuotekų ir 25 % koncentrato liekanų, kurioje ir liks visos sukonzentruotos nuotėkose ištirpusios priemaišos.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą Vilkaviškio rajono savivaldybėje, numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama *20 paveikslė*.

20 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS

Reikšmingiausias Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą – DGASA aikštelės plėtra, perdirbimo, rūšiavimo ir paruošimo pakartotinai naudoti pajėgumų sukūrimu.

Pagrindinės investicijos į Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

- **DGASA aikštelės plėtra.**

Remiantis preliminariais skaičiavimais investicijos DGASA plėtrą, taip pat išplečiant esamose aikštelėse atliekų tvarkymo pajėgumus gali siekti apie 1,009 mln. Eur. Aikštelės naudingas tarnavimo laikas turėtų siekti 20 ar daugiau metų, o įrenginių, priklausomai nuo jų apkrovimo, naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 7–10 %.

30 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Vilkaviškio rajono savivaldybėje

Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Vilkaviškio r. sav.	4,31

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 m. padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą. Koeficientas nustatomas pagal Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų, patenkančių į sąvartyną, kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į mišrių komunalinių atliekų kiekį daugiau nei 540–600 t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, remiantis atliekų sudėties tyrimais – apie 800–900 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai Vilkaviškio rajono savivaldybėje kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 17 % antrinių žaliavų, tame tarpe

pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti mišrių komunalinių atliekų.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Vilkaviškio rajono savivaldybėje. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano stebėseną ir regionines priemones atsakingas UAB MAATC, kuris metiniame pranešime pateikia apibendrintą informaciją apie regioniniame plane numatytų tikslų, uždavinių, priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą. Už Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Vilkaviškio rajono savivaldybė.

31 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	64		63		64		64		64		66
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne (proc.)	14		13		12		11		10		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.	44		60		65		70		75		80
261.2-1	Įdiegta biologinių atliekų surinkimo sistema, vnt.				1							

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ											
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	
261.2-2	Užtikrinant kompostavimą biologinių atliekų susidarymo vietose, išdalintos individualaus kompostavimo dėžės, vnt.												Nuo 900 iki 1070
261.5.	Aprūpinant gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, turimas tekstilės atliekų konteinerių skaičius vnt.			8			13						
261.6	Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	Nuolatos DGASA aikštelėse											
261.7.5.	Išplėsti DGASA tinklą. (Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų)												
261.7.5	Naujai įrengtų DGASA kiekis, įgyvendinant VAPTP reikalavimus, vnt.												1

32 lentelė. Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ															
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027			
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.		
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS																
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu							<100%		<100%			<100%		<100%		<100%
1.1.	Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas																
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas																
1.1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje																
1.1.1.1-1	Įvertintų bendrojo ugdymo mokyklų, dėl galimybės diegti dalinį ar pilną „švediško stalo“ maitinimą, dalis, proc.																100
1.1.2	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas																
1.1.2.1	Viešinimo kampanijų organizavimas ir vykdymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje																
1.1.2.1-1	Įgyvendintų savivaldybės viešinimo priemonių, numatytų regioniniame viešinimo plane, atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis dalis, proc.								100		100			100			100
1.2.	Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles																
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas																
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo organizavimas Vilkaviškio rajono savivaldybėje																

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ														
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	
1.2.1.1-1	Suorganizuotas šiukšlių rinkimo akcijų skaičius, vnt.									1		1		1		1
1.2.1.1-2	Sutvarkytos nustatytos užterštos teritorijos, vnt.									2		2		2		2
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra															
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje															
1.2.2.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose planuojama įrengti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemones, vnt.															1
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose															
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas Vilkaviškio rajono savivaldybės traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose															
1.2.3.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose planuojama įrengti viešąsias geriamojo vandens stoteles, vnt.															1
1.2.4	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas															
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje															
1.2.4.1-1	Suorganizuotas padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimas ir sutvarkymas, vnt.									1		1		1		1
2.	ATLIEKŲ ATSKYRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANT PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI															

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.-1	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamųjų būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.				44		60		65		70		75		80
2.1.	Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje														
2.1.1	Viešinimo kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														
2.1.1.1	Viešinimo kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Vilkaviškio rajono savivaldybėje														
2.1.1.1-1	Įgyvendintų savivaldybės viešinimo priemonių, numatytų regioniniame viešinimo plane, atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis dalis, proc.							100		100		100		100	
2.2.	Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą														
2.2.4	Didelių atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.2.4.1	Didelių atliekų surinkimo aikštelių (DGASA) tinklo plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje														
2.2.4.1-1	Įrengta nauja DGASA, vnt.														1
2.2.5	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														
2.2.5.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Vilkaviškio rajono savivaldybėje														
2.2.5.1-1	Išdalintų individualaus kompostavimo dėžių skaičius, vnt.														Nuo 900 iki 1070
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.2.6.1	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje														
2.2.6.1-1	Įdiegta biologinių atliekų surinkimo sistema, vnt.							1							
2.2.9	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.9.1	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Vilkaviškio rajono savivaldybėje														
2.2.9.1-1	Tekstilės atliekų konteinerių skaičius, vnt.						8			13					
2.2.10	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas														
2.2.10.1.	Savivaldybės Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Vilkaviškio rajono savivaldybėje atnaujinimas														
2.2.10.1.-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, vnt.														Pagal poreikį
2.2.10.2.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Vilkaviškio rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas														
2.2.10.2.-1	Atnaujinti dokumentai, vnt.														Pagal poreikį
2.2.11	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo														
2.2.11.1	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Vilkaviškio rajono savivaldybėje														
2.2.11.1-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ																
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027				
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.			
2.2.12	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo																	
2.2.12.1	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Vilkaviškio rajono savivaldybėje																	
2.2.12.1-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį			
2.2.13	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą savivaldybėse																	
2.2.13.1	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Vilkaviškio rajono savivaldybėje																	
2.2.13.1-1	Įgyvendintų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo projektų skaičius, vnt.							1		1		1		1		1		
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI																	
3.-1	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.).				64			63			64			64		66		
4.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS																	
4.-1	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.				14			13			12			11		10		8

PRIEDAI

1 priedas. Komunalinių atliekų tvarkymas Vilkaviškio rajono savivaldybėje 2023–2027 m., t

Atliekų rūšis	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	316	390	419	448	505
MVA (LT)		280	420	490	561
Žaliosios atliekos	1267	1419	3579	3780	4003
Tekstilės atliekos	203	304	405	675	717
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	486	616	746	985	1147
PET pakuočių atliekos	72	81	91	100	130
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	60	80	101	121	147
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	700	714	728	742	759
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	10	14	19	23	29
Didžiosios atliekos	1413	1548	1696	1858	2035
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	145	151	157	162	169
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2
Kitos komunalinės atliekos	409	407	405	403	401
Mišrios komunalinės atliekos	11364	9872	7111	6142	5415
Buityje susidarančios pavojingosios atliekos	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	394	439	484	529	585

Vilkaviškio rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Atliekų rūšis	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
#N/A (kitos, nepriskirtos jokiais grupei, atliekos)	20	17	15	13	12